

ZPRÁVODAJ

3/2011 Místní akční skupiny Posázaví

EDITORIAL

Chladná rána a houfy stěhovavých ptáků dávají tušit, že léto je definitivně za námi a na dveře klepe podzim. Třeba vám prodlužující se večery zpříjemní nové vydání Zpravodaje Posázaví. A o čem tentokrát bude? Přinášíme mozaiku zpráv z celého regionu. Jeho tvář se mění k lepšímu i díky dotacím ze Strategického plánu Leader, který administruje společnost Posázaví o.p.s. Přinášíme vám informace o projektech, které získaly finanční podporu v letošním 8. výzvě. Třeba v Bystřici postaví nové hřiště, v Chmelné dokončí rekonstrukci společenského domu, areálem bývalého zlatodolu Roudný povede nová naučná stezka.

Pořád se něco děje i v mikroregionech. Třeba Ostrov a Louňovice pod Blaníkem získaly diplomy za společenský život ve středočeském kole soutěže Vesnice roku 2011. Teplýšovice si z něj odnesly Zelenou stuhu za péči o životní prostředí. Rataje u Vlašimi se mohou pochlubit opravenou návsí, mikroregion Džbány uspořádal historicky první cyklovýlet, z Malého Posázaví o sobě dávají vědět hasiči i malí cyklisté. CHOPOS prozradí, jak pokročila příprava stavby rozhledny Špulka. Pozadu v čerpání dotací nezůstávají ani obce mikroregionu Želivka.

Vyzpovídali jsme další osobnosti regionu – kastelánku Sázavského kláštera Slávku Matoušovou a ratměřického starostu Viktora Lišku. Přečtete si, co všechno na sebe prozradili. Zavedeme vás i na malou virtuální návštěvu Ratměřic a Postupic. Představíme také benešovskou pobočku Institutu pro místní správu, který se otevírá veřejnosti.

Zveme vás na ekologickou farmu Bio Vavřínek v Okrouhlicích, která chce na podzim zahájit prodej mléčných výrobků. Nebo se vydejte na pomyslný výlet do oblak s majitelem společnosti Ballooning CZ. Chráněná krajinná oblast Blaník letos slaví už 30 let. Přečtete si, jaký kus cesty za tu dobu urazila. Dozvíte se také o tom, že se v Kraji blanických rytířů připravuje regionální značení výrobků a služeb.

Víte, že je Posázaví jedním z nejvyzbrojenějších regionů v republice? Podrobnosti prozradí v rozhovoru ředitel Vojenského historického ústavu Praha Aleš Knížek.

jt

Strategický plán Leader pomáhá měnit tvář obcí a měst v Posázaví

Chodit s otevřenýma očima se vyplatí, svět totiž dostane úplně jinou barvu. Všimli jste si už toho? Zdá se vám, že na dětském hřišti, kde ještě nedávno nebylo kromě oprýskaného kolotoče nic, je teď najednou nějak živo? Vždyť tam jsou úplně nové prolézačky a houpačky! Ptáte se, odkud se v poledne nese zvuk zvonů? Přece z opravené kapličky na návsí! A jak se vyloupila do krásy stará vodárenská věž u nádraží, která už dávno přestala sloužit svému účelu! Nebudte lhostejní ke svému okolí a zjistíte, že za zážitky nemusíte jezdit tisíce kilometrů. Mnohdy je najdete doslova na zápraží svých domovů. A to díky zarpulitým jedincům, kteří se pouštějí do záchrany soch, budují nová muzea, opravují chátrající stavení, staví naučné stezky, připravují kurzy řemesel... A v tom jim už několik let pomáhají dotace ze Strategického plánu Leader Místní akční skupiny Posázaví.

Strategický plán Leader vychází ze Strategie rozvoje regionu Posázaví na období 2007–

2013, ze které vybírá body zájmu realizovatelné v rámci Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova. MAS Posázaví, která v regionu projekt administruje, dostala v letech 2008–2011 k rozdělení celkem 69,3 milionu korun. Z nich po odečtu režijních nákladů rozdělila na projekty 59,3 milionu korun. Finanční příspěvek získalo 49 projektů a dotace se pohybovaly od několika stovek tisíc korun po více než milion korun.

S obrovským zájmem se setkala letošní dubnová, zatím poslední, 8. výzva. MAS Posázaví v ní přijala 34 projektů o celkových nákladech 65,5 milionu korun. Požadované dotace z toho představovaly 38 milionů korun. Výběrová komise nakonec doporučila k financování 11 projektů o celkové výši 31,7 milionu korun, které získaly dotace dohromady 14,9 milionu korun. Jedna žádost o dotaci ve výši 908 000 korun ale byla nakonec stažena. O tom, které projekty uspěly, se dočtete na dalších stránkách zpravodaje. ♦

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ EVROPSKÝM ZEMĚDĚLSKÝM FONDEM
PRO ROZVOJ VENKOVA: EVROPA INVESTUJE DO VENKOVSKÝCH OBLASTÍ

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

SPOLUpráce

Význam tohoto slova je každému známý, ale víme, co vše se pod tímto slovem skrývá? Na první pohled, dle toho, jak je slovo napsané, nás napadne spolu a práce. Ano, za tímto slovem je práce, kterou ale děláme spolu s někým. Při mé práci se setkávám se spoluprací velmi často. Je skvělé vidět kolem sebe realizované projekty, které právě spolupráce posouvá dále.

Ale bohužel ne každý, kdo toto slovo vysloví, ví, co to znamená. Spolupracovat bychom měli každý den svého života. Nejen projekty Leader jsou o spolupráci. Náš každodenní život je o spolupráci. Spolupráce s kolegy v práci, spolupráce s partnerem a v neposlední řadě spolupráce s dětmi.

Nezapomeňme na to, že spolupráce má být oboustranně výhodná, nemá pomoci jenom

nám, ale také tomu, s kým spolupracujeme. Je nádherné vidět kolem sebe lidi, kteří přiloží ruku k dílu a zrealizují ve svém místě něco, na co jsou náležitě pyšní. Pak, když jdou kolem, hřeje je u srdce, že i oni na tomto díle spolupracovali. Ne vždy musí jít o stavbu, která je vidět na první pohled.

Zdánlivě jedinec nic nezmůže. Je to stejné jako s mořem, které je tvořeno z velkého množství kapek. I region Posázaví je tvořen z lidských „kapek“. Moc nám všem přeji co nejvíce spolupracujících kapek. A jak řekl H. S. Judd: „Nestěžujte si na to, co nemáte. Radujte se z toho, co máte“. ♦

*Přeji Vám krásné babí léto
Bohunka Zemanová*

Posázavské kukátko ukáže dětem, jak se stavěl hrad

Společnost Posázaví o.p.s. vydala další Posázavské kukátko. Barevný časopis pro děti s omalovánkami, hádankami a kvízy tentokrát ukáže, jak se kdysi stavěl hrad. „O Posázavském kukátku s tímto tématem jsme hovořili už před více než rokem, kdy se připravoval projekt spoluprá-

dalších vydání časopisu, která se připravují. Příště se například skřítek „vypraví“ do Ladova kraje a představí tamní tradice a lidová řemesla.

Společnost Posázaví o.p.s. vydala už čtyři Posázavská kukátka. Prostřednictvím jejich hravých

ce na záchranu hradu Stará Dubá a dalších zřícenin, které jsou v Posázaví. Uvažovali jsme tehdy o tom, že bychom dětem přiblížili, jak vlastně hrady vznikaly, kde se stavěly, jaká řemesla se při jejich stavbě uplatnila," řekla ředitelka společnosti Posázaví o.p.s. Bohunka Zemanová.

V novém kukátku se poprvé objevila postavička skřítků Kuka, který čtenáře celým textem provází. „Přemýšleli jsme o něčem, co by jednotlivá vydání časopisu spojilo, co by jím provázelo. Volba padla na nějakou postavičku, a najednou tu byl Kuk," popsal „narození“ ušatého skřítků s červenou čepicí na hlavě jeho duchovní otec, kreslíř Petr Hroš. Kuk by se měl stát průvodcem

kreseb a textů se snaží přiblížit nejen dětem, ale i dospělým, historii a hodnoty regionu. První Posázavské kukátko zavedlo děti na trať legendárního Posázavského Pacifiku, druhé je provedlo posázavskou krajinou mezi křížky, kapličkami a božími mukami, třetí jim představilo svět strašidel.

Kukátko s hradní tematikou vznikalo podle Petra Hroše asi měsíc. „Byla to každodenní práce, ale šlo to rychle, hrady se kreslily dobře," řekl. Nejtěžší prý bylo vytvořit časopis k sakrálním památkám. „Jsou to hlavně kapličky a křížky a museli jsme je popsat tak, aby to děti zaujalo," vysvětlil.

Dlouho trvala také příprava prvního čísla, které bylo věnováno trati legendárního Posázavského Pacifiku. Z původně zamýšlených omalovánek nakonec vznikl pracovní sešit s křížovkami, hádankami a kvízy. „Chtěli jsme mít zpětnou vazbu, proto jsme děti vyzvali, aby nám poslaly vyřešený zveřejněný kvíz a razítka z několika železničních stanic Posázaví. Později jsme ale usoudili, že ne každý má možnost projet celou trasu Posázavského Pacifiku, tak jsme další kukátko udělali jednodušší a děti nám posílají jen malované obrázky," dodal.

S největší odezvou se zatím setkala „strašidelné“ vydání. Malí čtenáři, kteří společnosti Posázaví o.p.s. poslali vyplněnou pohlednici z poslední stránky některého Posázavského kukátka, dostali odměnu v podobě vstupenky na divadelní představení na zámku Jemniště nebo vstupenky do lanového centra Areálu Barochov. „Počítáme s tím, že drobným dárkem děti odměníme zase za rok," dodala Bohunka Zemanová.

Posázavské kukátko aneb Jak se stavěl hrad vyšlo v nákladu 5 000 kusů a k dostání je v posázavských informačních centrech, na památkách, u partnerů společnosti Posázaví o.p.s. nebo přímo v její kanceláři v Benešově. ♦

Posázaví je už i na televizní Diginávsi!

Všude kolem nás se něco děje, mnohdy o tom ale ani nevíme. Chcete, aby se zpráva o jarmarku, dětském dnu, pouti nebo výstavě dostala i za hranice vaší vsi nebo města? Napište nám o tom a my to pošleme dál! Pozvánky a články zveřejníme nejen na našem webu, ze kterého čerpají informace servery Kudy z nudy a Toulavá kamera. Nově jsme navázali spolupráci i s pořadem Diginávse na webovém zpravodajském kanálu ČT24. Tematicky se věnuje zejména různým místním akcím se společenským,

kulturním nebo sportovním obsahem, prostě takovému malému regionálnímu zpravodajství.

O oslavách, srážech, soutěžích a dalších událostech můžete informovat předem formou pozvánky, nebo po jejím konání formou zprávy. V obou případech stačí jeden až dva odstavce textu se základními informacemi a minimálně jedna fotografie k tématu. Odvážnější mohou poslat i krátké video či celou televizní reportáž.

Pokud si s tím nevíte rady, rádi vám poradíme a pomůžeme.

Prubířským kamenem naší začínající spolupráce byla pozvánka na retrospektivní festival filmů Malebné Neveklovsko ve filmu, aneb Zase jste se kochal, pane doktore?. Na zpravodajském televizním serveru se pak objevila i zpráva o slavnostech v Teplýšovicích nebo soutěži Zlatá husa bedrčská. Pokud chcete vědět víc, podívejte se na www.ceskatelevize.cz/ct24/vase-zpravy/. ♦

Novými partnery MAS jsou Obec Maršovice a Český smaragd

Novými partnery Místní akční skupiny Posázaví se stali Obec Maršovice a mikroregion Český smaragd. Počet členů MAS tak stoupl na 50. Na základě uzavřené Rámcové partnerské smlouvy se podílejí na činnosti MAS, pomáhají jí plnit cíle, s nimiž byla založena. „Není to jenom o členských příspěvcích. Ty jsou samozřejmě dané, ale je to hlavně o aktivitě jednotlivého člověka, který je v rámci místní akční skupiny hodně důležitý. Protože aktivní lidé vytvářejí zajímavé projekty,“ řekla ředitelka Posázaví o. p. s. Bohunka Zemanová. Partner podle ní musí mít hlavně pocit, že chce s někým spolupracovat a ne jen čekat, že tím něco získá; musí sám vyjet iniciativu.

„V současnosti se připravujeme na další plánovací období, které začne v roce 2014 a my s novými partnery už budeme počítat,“ dodala Bohunka Zemanová. Snahou všech obcí by podle ní mělo být s někým spolupracovat, ať už jednotlivě, nebo prostřednictvím svazků. „Záleží na tom, jakou mají strategii a co je jim bližší,“ poznamenala.

Členem místní akční skupiny se mohou stát zástupci neziskových organizací, podnikatelé, fyzické osoby, obce a města nebo jejich svazky, státní organizace i školy. Přitom členů veřejného sektoru (obce, svazky obcí, školy či státní organizace) může být maximálně 49 procent

a členů soukromého sektoru (občanská sdružení, spolky, podnikatelé, fyzické osoby) alespoň 51 procento. ♦

Nové propagační materiály představují historické slohy, naučné stezky i řeku Sázavu

Návštěvníci i obyvatelé regionu mají k dispozici nové propagační materiály, které vydala společnost Posázaví o.p.s. Jsou zaměřeny na historické slohy a naučné stezky v regionu. Papírové skládačky s mapami jsou k dostání zdarma v informačních centrech, muzeích, na nádražích i u podnikatelů v cestovním ruchu. Brožury mají dohromady sedm tematických okruhů. Každý z nich vyšel v nákladu 5 000 kusů. Vydány byly v rámci projektu „Posázaví a Rakovnicko – podpora venkovské aktivní turistiky“, který vznikl ve spolupráci dvou místních akčních skupin – Rakovnicka a Posázaví.

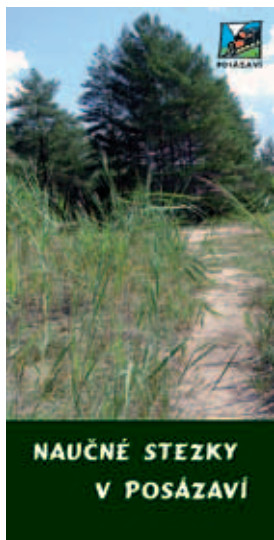
Skládačky zaměřené na historické slohy představují regionální památky románské, gotické, barokní, renesanční, klasicistní architektury a architektury 19. století. Jejich podkladem je mapa regionu s pěšími turistickými i cyklistickými trasami, v níž jsou barevně vyznačeny pamětihodnosti daného historického slohu. Brožuru doplňují fotografie vybraných památek.

V další brožure s mapovým podkladem je 14 naučných stezek v Posázaví. Je mezi nimi například stezka Konopištěským parkem, Naučná stezka Votočnice, Medník, Po stopách bitvy

u Jankova, S rytířem na Blaník nebo Zámecký park Jemniště. V brožure nechybí ani stručná charakteristika každé stezky.

Především vodákům je pak určena nová skládačka Zlatá řeka Sázava, která představuje jeden z nejromantičtějších českých toků. Součástí mapy je přehled 35 sázavských jezů v úseku mezi Chřenovicemi a Žampachem, včetně informací o jejich sjízdnosti. Brožura vznikla ve spolupráci místních podnikatelů v turistickém ruchu. ♦

jt

Starostové Posázaví hovořili o centrálních registrech i dopravní obslužnosti

Starostové Posázaví se sešli na zámku Jemniště. Akci uspořádala na jejich podnět společnost

Posázaví o.p.s. Hovořilo se na ní o centrálních registrech veřejné správy, webových stránkách obcí a měst, grantech, fungování svazků obcí i dopravní obslužnosti. Zástupci obcí tak měli příležitost vyměnit si zkušenosti s řešením problémů, s nimiž se samospráva potýká.

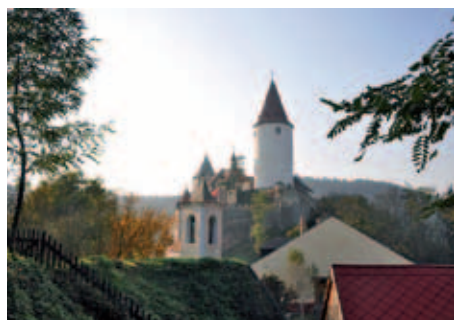
Jedním z nich je například zákonem dané zveřejňování majetkových poměrů veřejných funkcionářů v centrálním registru evidenčních orgánů. Zástupci řady obcí to ale nedělají. Z diskuse vyplynulo také to, že ke zlepšení informovanosti obyvatel je třeba mít funkční a aktuální webové stránky. Mnoho obcí, zejména těch menších, je ale nemá.

Starostové si také vyměnili názory na zajištění dopravní obslužnosti v regionu. Středočeský kraj totiž na ni dal letos méně peněz; některé spoje proto byly zrušeny a další zachránily obce tím, že zvýšily svůj příspěvek na dopravní obslužnost ze 120 Kč na 170 Kč na obyvatele ročně. Středočeský kraj navíc v květnu vypověděl smlouvy s dopravci. Na novém výběrovém řízení, které připravuje, s ním chce spolupracovat i svazek obcí BENE—BUS.

Na setkání dostali starostové také informace o grantovém programu Mikroregionu Džbány nazvaném Ze Džbánů do džbánek. Svazek jeho prostřednictvím rozdělil 100 000 korun ze svých prostředků mezi pořadatele drobných kulturních a sportovních akcí v regionu zaměřených hlavně na děti, mládež a seniory. Kateřina Červenková ze ZO ČSOP Vlašim starosty informovala o připravovaném geoparku Kraj Blanických rytířů, který bude propagovat geologicky zajímavé lokality v regionu. ♦

Partnerský projekt vzdělávání Posázaví o.p.s. a Rakovnicka o.p.s.

Společnost Posázaví o.p.s. ukončila vzdělávací projekt, na kterém spolupracovala se společností Rakovnicko o.p.s. Jeho cílem bylo poskytnout informace fyzickým a právníkům osobám, které poskytují služby v cestovním ruchu nebo se chystají je poskytovat.

Součástí projektu byly vzdělávací semináře a exkurze zaměřené na mapování kulturního dědictví prostřednictvím fotografií a semináře zaměřené na jednotlivé historické slohy. Zájemci absolvovali také kurz vytváření databáze

kulturních památek prostřednictvím internetových aplikací a naučili se, jak ji využít pro prezentaci a vydávání tiskovin.

Mezi výstupy projektu rakovnického partnera byla propagační brožura Rakovnicko a výroba webových stránek s mapovou internetovou aplikací turistických tras a tematických stezek na Rakovnicku. Posázaví zase získalo sedm tematických brožur zaměřených na jednotlivé slohy v regionu a brožuru Naučné stezky v Posázaví. ♦

Na agrosalonu Země živitelka byly propagovány i regionální produkty

Místní akční skupiny vsadily při své prezentaci na letošním mezinárodním agrosalonu Země živitelka na regionální produkty. Společnost Posázaví o.p.s. se prezentovala dohromady se společností Rakovnicko o.p.s. Nabízely krávkolátský mošt, medovinu a čaje, škvarkové placky, Šternberské koláče, preclíky, Matějovy vonné františky, Švarcovy keramické ozdoby nebo výrobky Hrnčírny Mutějovice. Ve stánku se točilo Matuškov pivo ze zeleného chmele. A tato rostlina, která stále patří mezi „naše zlato“, a která stylově vyzdobila společnou expozici, právem poutala pozornost kolemjdoucích.

Ocenění Středočeská Regionální potravina letos získalo sedm produktů. Je mezi nimi i polotmavé speciální pivo Sedm kulí z Pivovaru Ferdinand Benešov. Právě výroba piva se stala motivem dalšího společného projektu společností Posázaví o.p.s. a Rakovnicko o.p.s. Dostal název Pivo, chmel, slad – to mám rád. Prostřednictvím mobilní naučné stezky bude zájemce seznamovat s historií a výrobou piva. Tento partnerský projekt získal dotaci z Pro-

gramu rozvoje venkova ČR. Dalším tématem, na kterém chtějí obě společnosti spolupra-

covat, je vytvoření sítě prodejen regionálních potravin. ♦

Jak se má partnerská společnost Rakovnicko o.p.s.?

„Čekal jsem klidnější léto“, poznamenal na úvod Radomír Dvořák, ředitel Rakovnicko o.p.s. Následoval telegrafický výčet prázdninových aktivit partnerské místní akční skupiny. Jen co byl ukončen projekt turistických seminářů, kurzů a exkurzí Posázaví a Rakovnícka, podávali jsme další společný projekt do Leaderu s názvem Pivo, chmel, slad – to mám rád! Ten projekt se nám hodně povedl, máme z něj s Bohunkou Zemanovou velmi dobrý pocit, a to i z obhajoby projektu na ministerstvu zemědělství. Už se těšíme na jeho realizaci, dotaci jsme totiž získali.

Na Křivoklátsku jsme se zúčastnili exkurze ministra životního prostředí Tomáše Chalupy. Diskutovalo se hodně o Národním parku Křivoklátsko a projektu Domu přírody Křivoklátsko. Snad oboje dopadne dobře, první vnitrozemský národní park bude vyhlášen v příštím roce a rozjede se i příprava a realizace domu přírody. Vyhlášení Národního parku Křivoklátsko pro nás znamená začít se co nejdříve připravovat na zvýšený zájem turistů o návštěvu tohoto regionu.

Velkou radost máme z nových webových stránek www.krivoklatsko.cz. Vytvořili jsme je v systému Apollo, který už několik let využívá Posázaví. Obsahuje mapové aplikace s turistickými trasami, dokonce i vodáckou trasu po Berounce, a hlavně pak rozsáhlou databázi pamětihodností vytvořenou v projektu Kulturní dědictví Posázaví a Rakovnícka. Na webu jsou uloženy také všechny tiskoviny, které jsme od roku 2006 vydali pod Svazkem měst a obcí Rakovnícka a společností Rakovnicko o. p. s. Asi naším největším tahákem nového webu je prezentace regionálních produktů, které nabízíme pod názvem „To pravé z Křivoklátska a Rakovnícka“.

S tímto projektem úzce souvisí náš další letošní hit. Jeho název je Křivoklátská koštovna. Jde o prodejnu výrobků z Křivoklátska a Rakovnícka na hradě Křivoklátek. Vlajkovou lodí koštovny je jedinečné Křivoklátské pivo, které pro nás vaří Pivovar Matuška v Broumcech nedaleko Křivoklátku. Čepujeme světlou třináctku Karel Egon II. a tmavou čtrnáctku Magister Kelley. K pivu nabízíme šanovské preclíky a škvarkové placky. Skvělá je naše Luženská medovina, konkrétně máme čtyři druhy medovin a výjimečným nápojem je medové víno. Tyto přírodně kvašené nápoje z medu jsou bezkonkurenční. Z lihu pros-

tých nápojů nabízíme jablečné mošty ze Mšece a máme už také své bylinkové Křivoklátské čaje. Jeden na dobrý dech a klidné spaní, druhý pak proti prochladnutí. Do koštovny také dovážíme skvělá vína z Vinařství Zapletal ve Velkých Bílovicích. Uvažujeme také o vaření kávy z pražírny v Nižboru. V sortimentu regionálních výrobků nechybí samozřejmě ani med. Máme lesní křivoklátský, květový i pastovaný. V koštovně je k mání velmi pěkná keramika z Hrnčírny Mutějovice, ve které prakticky všechny nápoje servírujeme. Dobře se nám prodává drobná dekorativní keramika od Pavla Švarce z Petrovic u Rakovníka a už jsme začali s prodejem ručně vyráběných Matějových vonných františků. Hned u koštovny jsme otevřeli malou komůrku, ve které se mohou návštěvníci hradu vybavit informačními materiály, a to nejen z Křivoklátska a Rakovnícka, ale i z partnerského regionu Posázaví. Tuto místnostku jsme nazvali Křivoklátská vševědna, neboť máme zájem turisty vybavit všemi potřebnými informacemi k putování po Křivoklátsku a Rakovnícku, zároveň je pak posílat na námi vyzkoušená místa v Posázaví.

V Posázaví určitě dosud žije spousta „Starců na chmelu“, tedy bývalých česáčů chmele. Letos ručně načešeme chmel pro Pivovar Matuška, který nám z něj uvaří úplně nové Svatováclavské pivo. Čepovat se bude na hradě Křivoklát u příležitosti svěcení nového zvonu v hradní kapli. Tato sláva proběhne 8. října 2011.

Chystáme projekt Místní průvodci. Vychází z již zmíněného vzdělávacího projektu, který obsahoval na straně Rakovnícka kurz místního průvodcovství. Je to nápad kolegy Romana Hartla z Rakovnicko o.p.s., který je vynikajícím průvodcem a regionálním publicistou. Možná ho znáte

z několika Toulavých kamer, které natočil pro Českou televizi, a velmi dobře hodnocené jsou jeho příspěvky do časopisu Turista. Jak by ne, je držitelem již několika novinářských cen. Ale zpět k místním průvodcům. Prostřednictvím webových stránek www.mistnipruvodci.cz bychom chtěli podpořit všechny aktivní jedince

z Čechách, na Moravě a ve Slezsku, které místní průvodcovství a interpretace místního dědictví oslovuje, a chtěli by se podílet o historii a význam místních pamětihodností, přírodních zajímavostí, povyprávět pověsti a zajímavé historky.

Na závěr nemůžeme vynechat pár slov k nordic walkingu na Rakovnícku. Do společného vzdělávacího projektu jsme severskou chůzi s holemi zařadili vedle vodácké turistiky a cykloturistiky. Překvapil nás zájem veřejnosti o nordic walking, a tak jsme počet seminářů rozšířili celkem na čtyři. Rakovnicko o.p.s. se řadí mezi první nordic walkingová centra v Česku. Pokud by nám to čas dovolil, rádi bychom v následujícím roce pořádali pravidelné nordic walkingové moderované vycházky. Jsme na to dobře připraveni a vybaveni. Klientům půjčujeme kvalitní hole a jako instruktory nordic walkingu je doopravdy „naučíme chodit“, Křivoklátsko a Rakovnicko pak známe jako své boty. ♦

Radomír Dvořák, ředitel Rakovnicko o.p.s.

Projekty, které uspěly se žádostí o dotaci ze Strategického plánu Leader

V Ostrově vznikne Farma-park pro rodiny s dětmi

Farma Blaník v Ostrově u Veliše se otevřela v červnu 2011. Hostům poskytuje nejen ubytování v romantickém prostředí na dohled od hory Blaník, ale také spoustu venkovských zážitků – jízdu na koních či v kočáře, houbaření, zimní radovánky, poutě, trhy zvířat, dožínky, zabíjačky. Zájemci zde najdou i sportovní vyžití, včetně rybaření nebo pěších výletů a cykloturistiky. Farma pořádá koňské parkurové závody, soutěže psích spřežení, drakiády i koncerty.

Dosavadní rekonstrukce Farmy Blaník byla realizovaná bez dotací, finanční prostředky na dokončení některých částí už ale investorům chybí. Jedná se zejména o vybudování Farma-parku, ve kterém bude mnoho dětských atrakcí: trampolíny, skluzavky, lanovka, skok do sena, slaměný hrad, kamenné bludiště, jeskyňka se vstupem do tajemné chodby, zmenšenina hory Blaník s rozhlednou a skluzavkou, jízda na ponících i výběhy všech domácích a některých druhů divokých zvířat.

Celkové náklady projektu jsou 3 811 735 korun, schválená dotace činí 1 752 718 korun.

Společenský dům Chmelná

Projekt je zaměřen na dokončení rekonstrukce budovy bývalého hostince, který obec postupně adaptovala na víceúčelový společenský dům s připojenou hasičskou zbrojnicí. V poslední fázi prací se vyřeší bezbariérový přístup do budovy a upraví se veřejné prostranství před budovou, které bude sloužit jako venkovní prostor pro volný čas, společenské setkávání a rekreaci. Součástí úprav bude také vybudování tzv.

Trombeho stěny, která funguje na principu ohřívání vzduchu v uzavřeném prostoru mezi izolačním sklem a venkovní omítkou. Ohřátý vzduch samovolně proudí průduchy do budovy, kterou tak vytápí. Ochlazený vzduch průduchy proudí zpět, kde se opět ohřívá. V letních měsících tento princip funguje jako přirozené větrání. Toto jednoduché a energeticky nenáročné řešení umožňuje prodloužit sezónu využití budovy o několik měsíců bez nutnosti přitápění. V zimních měsících pak udržuje teplotu uvnitř

objektu a nedochází k jeho promrzání, a tím snižuje nároky na vytápění.

Společenský dům budou využívat nejen obyvatelé Chmelné, ale i okolních obcí. Zázemí v něm najdou spolky, sbor dobrovolných hasičů, sportovci, matky s dětmi, ženy i mládež. Objekt budou moci využívat celoročně.

Celkové náklady projektu jsou 1 321 529 korun, z toho schválená dotace činí 1 001 975 korun.

ZO ČSOP Vlašim – Naučná stezka Roudný

Projekt se zabývá vybudováním nové naučné stezky po bývalém areálu zlatodolu Roudný. Měla by být přístupná dětem i seniorům, ale splní také požadavky odborných exkurzí, například studentů nebo České geologické služby. Naučná stezka je navržena jako okružní s dvěma krátkými odbočkami a návštěvník se zde seznámí jak se samotnou technickou památkou, tak živou a neživou přírodou. Stezka bude zároveň jedním z nosných prvků připravovaného geoparku „Kraj Blanických rytířů“.

Na naučné stezce bude umístěno 15 informačních tabulí. Zejména malým návštěvníkům budou určena tři speciální zastavení. Budou si

na nich moci vyzkoušet činnosti vztahující se k těžbě zlata – roztlačení hornického vozíku, hledání hliněných střepů z tavicích kalíšků nebo výrobu bábovky z písku. Součástí projektu bude také úprava terénu, vybudování schodiště, odstranění náletových dřevin, obnova turistického značení a vydání informačních materiálů. Naučná stezka Roudný bude první naučnou stezkou zaměřenou na dochovanou technickou památku na Podblanicku.

Celkové náklady projektu jsou 1 581 900 korun, schválená dotace činí 1 186 425 korun.

Rekonstrukce a vybavení Farmy Heroutice

Podnikatelka Jana Perníčková bude pokračovat v rekonstrukci své farmy. V předchozích dvou

etapách rozšířila ubytovací kapacity a jejich zázemí. Cílem třetí etapy oprav je zejména modernizovat restaurační provoz. Stavební úpravy podnikatelka zaplatí ze svých zdrojů, s pomocí dotace pořídí profesionální kuchyňské vybavení.

Součástí projektu je také rekonstrukce části dvora a stavba multifunkční haly – kolny na slámu.

Celkové náklady projektu jsou 3 062 404 korun, schválená dotace činí 1 000 000 korun.

Zóna aktivního odpočinku při ZŠ Jilové u Prahy

Cílem projektu je vytvořit areál, který bude sloužit ke vzdělávacím a výchovným účelům školy i volnočasovému vyžití široké veřejnosti. Vychází z dlouhodobého projektu Plán revitalizace školního areálu „Škola v zahradě, zahrada ve městě“. Jeho první část se uskutečnila v letech 2006-2008, druhá část je vymezena roky 2009-2012. Koncepce počítá s více zdroji financování.

Dílčí projekt, který získal dotaci ze Strategického plánu Leader, bude realizován ve dvou sektorech školního areálu. V horní části areálu se

opraví většina ploch a vznikne tam skatové hřiště. V sousedním sektoru se postaví herní prvek pro mladší děti – lanovka Poletucha.

V klidové části vznikne plocha pro aktivní odpočinek dospělejší veřejnosti – bude tam hřiště na pétanque, prvky „přírodní posilovny“, venkovní plocha pro hraní šachů nebo dámy. Další netypickou víceúčelovou aktivitou bude labyrint s hmatovou stezkou a v centru umístěnými hodinami. Nedílnou součástí projektu je oplocení areálu a pořízení mobiliáře.

Celkové náklady projektu jsou 1 604 503 korun, schválená dotace činí 1 444 052 korun.

Rekonstrukce špýcharu ve Vojkově

Budova špýcharu v současnosti slouží jako prodejní sklad keramiky. Projekt počítá s její kompletní rekonstrukcí a s novým využitím – měla by se stát místem pro prezentaci historického odkazu regionu.

Vzniknou v ní prostory pro prezentaci historie keramiky, porcelánu, kachlí a kachlových kamen, prostor pro degustaci vín a galerie. Budou

se tam pořádat přednášky, semináře, výstavy, tematické večery.

Součástí projektu je také obnova původního sklepení. Aby se mohl špýchar využívat celoročně, vybuduje v něm žadatel na vlastní náklady velká kachlová kamna, která budou celý prostor vytápět.

Celkové náklady projektu jsou 2 261 358 korun, schválená dotace činí 1 696 018 korun.

Stavební úpravy kaple sv. Jana Nepomuckého v Ostředku

Cílem projektu je oprava kaple sv. Jana Nepomuckého v Ostředku. Jde o objekt založený roku 1739 a následně přestavěný v roce 1764. Kaple přímo navazuje na barokní zámek postavený v roce 1741 na místě původní tvrze ze 14. století. Její jednoduchá, ale monumentální architektura přežila jako jediná bez výraznějšího narušení postupné přestavby zámku. Žadatel Ing. Jaromír Pecha nechal v roce 2000 vypracovat stavebně-historický a později i malířský restaurátorský průzkum interiéru kaple. Výsledky obou průzkumů se staly podkladem

projektové dokumentace. Vyplynulo z nich, že zásadním problémem stavu kaple je její strop, střecha a zemní vlhkost v obvodovém zdivu.

Předmětem žádosti o dotaci byla oprava stropu a střechy. Opatření eliminující prostup zemní vlhkosti, elektromontážní a instalátérské práce jsou sice součástí projektu, ale jsou nad rámec maximálních výdajů stanovených MAS, žadatel je proto bude hradit ze svých zdrojů.

Realizací projektu se zachrání malby na stěnách a stropěch, obrazy a plastiky. Je mezi nimi například gotický měděný reliéf Madony Staroboleslavské nebo zdobený oltář s plastikou „Čechie“ z roku 1764.

Celkové náklady projektu jsou 5 136 828 korun, schválená dotace činí 1 800 000 korun.

Chocerady: Opravujeme sokolovnu krok za krokem

Choceradská sokolovna z přelomu 19. a 20. století, která prošla v minulosti několika úpravami, tvoří jednu z dominant návsi i celé obce. Vlastní jí dva spolky – Občanská vzdělávací jednota Ko-

menský v Choceradech a Tělocvičná jednota Sokol Chocerady. Každý ze spolků budovu využívá s ohledem na zaměření své činnosti a společně zajišťují její údržbu a opravy. Cílem projektu je harmonicky skloubit zachování historického rázu budovy s moderně vytvořeným prostorem. Vzhledem k množství potřebných oprav a s ohledem

na finanční možnosti majitelů byly práce rozděleny na etapy – ta připravovaná by měla vyřešit hygienické zázemí v prvním patře budovy a modernizaci kuchyňského koutu v šatně spolků.

Celkové náklady projektu jsou 604 847 korun, schválená dotace činí 544 362 korun.

Sejdeme se na hřišti - centrum volnočasových aktivit v Bystřici

Projekt řeší rekonstrukci jediné veřejně přístupné venkovní sportovní plochy ve městě, která slouží pro potřeby SK Bystřice, spolků, základní školy a jako zázemí pro sportování občanů a návštěvníků města.

Volná plocha v jižní části areálu bude upravena a osazena atraktivními herními prvky (venkovní fitness stroje, hřiště pro streetball, venkovní stoly pro stolní tenis), z příjezdové cesty do areálu vznikne nová oválná in-line dráha, u ní bude lezecká stěna a na části zpevněné plochy budou instalovány překážky pro skatepark. Odhlučnění hřiště zajistí akustická stěna. Vylepší se také tréninkové fotbalové hřiště. V areálu budou

instalovány lavičky, odpadkové koše a stojany na kola.

Nové centrum volnočasových aktivit bude plně korespondovat s přáními a představami místní mládeže. Město Bystřice tím akceptuje požadavky svých obyvatel, které vyplynuly z průzkumu, jež si nechalo zpracovat. Lidé budou moci na hřišti trávit volný čas při společném sportování napříč generacemi. Na údržbě areálu se bude podílet mládež.

Celkové náklady projektu jsou 3 385 153 korun, schválená dotace činí 1 800 000 korun.

Struhařov: Dům pro občanská sdružení

Obec Struhařov se 724 obyvateli postrádá zařízení, která by pracovala s dětmi všech věkových skupin. Chce to změnit iniciativa lidí, kterým tento fakt není lhostejný. Jedním z aktérů, který v oblasti trávení volného času dětí, mládeže i seniorů v obci působí, je občanské sdružení Strouháček. Další organizací provozující společenské aktivity je Sbor dobrovolných hasičů Struhařov. Rekonstrukcí a přestavbou objektu uprostřed návsi chtějí vybudovat společenský dům, v němž

bude rodinné centrum, klubovna, knihovna a mandl. Součástí projektu je úprava veřejného prostranství před severovýchodním štítem budovy, kde vznikne ohrazené venkovní posezení přístupné veřejnosti – tato část není předmětem žádosti o dotaci. Projekt má přímou návaznost na úpravu parteru návsi, kterou už obec zpracovávala a chce na ni požádat o dotaci z Regionálního operačního programu Střední Čechy.

Celkové náklady projektu jsou 6 969 702 korun, schválená dotace činí 1 800 000 korun.

Galerie projektů podpořených v rámci Strategického plánu Leader 2007–2013

Ochrana fauny České republiky o.s. – Druhý rok na fauně

Podaná žádost: 5. 5. 2010

Realizace projektu: 20. 9. 2010 – 18. 6. 2011

Popis projektu: V rámci projektu bylo realizováno 20 řemeslných kurzů a jedna exkurze zaměřená na včelařství. Na přání účastníků byl uspořádán jeden kurz, který shrnoval všechny předcházející kurzy v rámci projektu Druhý rok na fauně. Realizace projektu spočívala ve zdokonalení a rozvíjení praktických zkušeností, získávání odborných znalostí, mezigenerační trávení volného času, posílení důležitosti mládeže a rodiny, zvýšení aktivit v rámci regionu.

Financování projektu:

Výše požadované dotace: 224 854 Kč

Spoluúčast žadatele: 2 492 Kč

Celkové náklady projektu: 227 346 Kč

TJ Sokol Teplýšovice – Přístavba a rekonstrukce sportovního objektu TJ Sokol Teplýšovice

Podaná žádost: 12. 1. 2010

Realizace projektu: 1. 9. 2010 – 27. 6. 2011

Popis projektu: TJ Sokol Teplýšovice získala velmi pěkné plně funkční zázemí pro vyznavače sportovních a společenských aktivit, od fotbalu počínaje přes stolní hokej a hudební produkci konče. Vznikly zde nové prostory šaten vybavených sprchou a WC, salonek propojený s klubovnou, venkovní terasa, chodba, která

účelně propojila všechny místnosti, technická část se systémem vytápění a sklad pro potřebné náčiní. Objekt je centrálně vytápěn tepelným čerpadlem v kombinaci s krbem na dřevo. Díky realizaci došlo ke zkvalitnění servisu pro všechny členy i nečleny Sokola Teplýšovice. Zejména nejmladší sportovci, kteří jsou na podmínky kolem sebe nejcitlivější, ocení nové prostory pro svou přípravu. Kompletní přestavbou a přístavbou hlavní sportovní budovy došlo k centralizaci všech potřebných prostor pod jednu střechu. Vznikl větší a reprezentativní prostor pro klu-

bovnu, který se jednoduše využije i pro cvičení aerobiku nebo hru stolního hokeje. Venkovní krytá terasa slouží k posezení a k pořádání různých kulturních a společenských akcí. Celkový estetický vzhled této části areálu velmi výrazně stoupl.

Financování projektu:

Výše požadované dotace: 1 800 000 Kč

Spoluúčast žadatele: 222 000 Kč

Celkové náklady projektu: 2 022 000 Kč

MC Hvězdička - Vzdělávání v oblasti drobných řemesel

Podaná žádost: 3. 5. 2010

Realizace projektu: 4. 10. 2010 – 23. 5. 2011

Popis projektu: Výsledkem projektu je 13 zrealizovaných seminářů. Celkem bylo proškoleny 49 osob. V rámci projektu se uskutečnila jedna tematická exkurze do Pěnkavova dvora v Takoníně. Cílem exkurze bylo prohloubení získaných znalostí a dovedností a jejich následné uplatnění při praktických ukázkách. Výsledkem projektu je také motivace ke zpracování řemeslného materiálu, aktivní trávení volného času, zvýšení manuální zručnosti a kvalifikace návaznosti na tradiční výrobky zemědělské činnosti a řemeslné výrobky. Čtyři kurzy byly zaměřeny na vzdělávání lidí pečujících o handicapované a devět kurzů bylo pro širokou veřejnost.

Financování projektu:

Výše požadované dotace: 249 750 Kč

Spoluúčast žadatele: 329 Kč

Celkové náklady projektu: 250 079 Kč

V Ostrově i Louňovicích se mohou pochlubit bohatým spolkovým životem

Mít aktivní obyvatele se určitě vyplatí. Přesvědčily se o tom obec Ostrov u Velíše a městyse Louňovice pod Blaníkem, které za bohatý společenský život získaly ocenění v krajském kole soutěže Vesnice roku 2011. Ostrov vystoupal na pomyslný stupínek pro vítěze hned dvakrát – dostal Cenu naděje pro živý venkov a Diplom za pospolitost obce. Louňovičtí si ze soutěže odnesli Diplom za společenský život. Obě obce patří do mikroregionu Blaník.

Ostrov byl nejmenší soutěžící vesnicí, uspěl ale hned dvakrát

„Je to velká radost, čest a zodpovědnost. Chceme soutěžit dál, naším cílem je získat stuhu. Konkurence je ale velká. Byli jsme nejmenší

a velická louka za mostem, kde stojí od roku 1978 dřevěná chata s vyvýšeným podiem, mobilním tanečním parketem a stánkem s výčepním pultem. Právě zde se Ostrovští setkávají, pořádají taneční veselice a slaví různé společenské akce.

V Louňovicích pod Blaníkem uspořádají kolem 20 akcí

„Společenský život v Louňovicích je velice pestrý,“ říká starostka Růžena Kučerová. Vždyť který městys nebo obec s necelými 700 obyvateli se může pochlubit tím, že má spolek hasičů, Sokolů, myslivců, rybářů, včelařů, jezdecký klub

bínek, který nechybí u žádné místní kulturní a společenské akce. Připravuje taneční vystoupení, pořádá velikonoční jarmark nebo tradiční setkání s čerty. Hasiči nás reprezentují v soutěžích v požárnímu sportu a také každoročně provádějí sběr železného šrotu či úklid okolí. Nemohu ale opomenout ani ostatní spolky, které pomáhají s pořádáním dětského dne, neckyády a jiných akcí,“ dodala starostka.

Spolek včelařů působící v Louňovicích pod Blaníkem provozuje s pomocí městyse Muzeum včelařství Podblanicka. Letos se přestěhovalo z chodby zámku do nově rekonstruovaného domku ve vlastnictví městyse, který je v sousedství zámku. V domku vzniklo zázemí spolku a klubové prostory, badatelna, přednášková místnost a depozitář včelařů.

Do soutěže Vesnice roku se letos Louňovice pod Blaníkem přihlášily poprvé. A sázka na prezentaci společenského života se jim vyplatila. Pokud tedy úspěch v soutěži Vesnice roku přinese i nějakou finanční odměnu, rozdělí ji podle starostky právě mezi místní spolky a sdružení – podle toho, na co se zmíněná dotace bude moci použít. ♦

jt

obcí v Čechách, která se soutěže zúčastnila, máme jen 67 obyvatel,“ řekl starosta Pavel Kronus. Úspěch v soutěži je podle něj oceněním práce občanů. „Spolupracujeme, setkáváme se, pořádáme různé akce. Vždycky někdo přijde s nápadem, a když je dobrý, ostatní se přidají,“ prozradil starosta recept na aktivní život v obci.

V Ostrově jsou podle Pavla Kronuse nejméně tři nebo čtyři lidé ochotní dělat něco pro druhé, a to po práci, ve svém volném čase. Od začátku roku se tak už sešli například při stavění májky, na čarodějnicích, společně navštívili novou místní Farmu Blaník, zahráli si volejbal, uspořádali divadelní představení ochotníků nebo taneční zábavu. Třeba na srpnovém „kýtování“, tedy opékání vepřové kýty, se sešlo 40 lidí; při prvním ročníku v roce 2009 tuto akci navštívilo 27 obyvatel. „Sejdeme se, popovídáme si a vyřešíme při tom i spoustu věcí,“ shrnul starosta. Obec Ostrov leží polovinou výměry v Chráněné krajinné oblasti Blaník. V obci se nachází 46 domů a deset rekreačních objektů. Spadá pod ni ještě osada Nové Mlýny se třemi rekreačními chatkami a jedním mlýnem. Za pomyslnou náves Ostrova je považován prostor u kapličky

či občanské sdružení WIFI. Ročně uspořádají kolem 20 kulturních, společenských a sportovních akcí. Vedle několika plesů a zábav třeba masopustní průvod, divadelní představení, neckyádu, jarmark, slet čarodějnic nebo fotbalové turnaje či turnaje ve stolním tenise. Ve spolupráci s městysem se všechny spolky podílejí na každoročním pořádání již tradičních Svatovávřských slavností.

Nejvíce akcí jsou podle starostky hasiči a Sokolové. „Pod TJ Sokol máme oddíl kopané, stolního tenisu a dokonce i fotbalové družstvo dívek. Patří pod něj ale taky divadelní spolek Blaníci a ženský spolek Ba-

V Libouni opraví náves, sochu a románskou rotundu

Vesnička Libouň, která je jednou z 11 místních částí obce Zvěstov, projde v letošním a příštím roce významnou proměnou. Tedy alespoň co se týče jejího středu. Ten tvoří menší náves s dominantním kostelem sv. Václava, který má tvar románské rotundy a byl vystavěn v polovině 13. stol. Nedaleko kostela, ve svahu u památných stromů, stojí socha sv. Jana Nepomuckého, která je (stejně jako kostel) významnou kulturní památkou.

Libouňská náves bude ještě letos zvelebona díky dotaci z ministerstva pro místní rozvoj.

Projekt nazvaný „Inspirace dětí ožívají náves v Libouni“ byl vytvořen společně s místními obyvateli zejména z řad dětí. Plánování projektu proběhlo v rámci společného setkání dětí, rodičů a zastupitelů obce již v lednu letošního roku. Prostor návsi jsme společně prošli a během procházky jsme diskutovali společně s dětmi o konkrétních potřebách, přáních a možných změnách. Celému průběhu plánování byl přito-

men i projektant Martin Čihula ze Studia Kytice – zahradní architekt, který si po celou dobu dělal poznámky, aby mohl podnětně připomínky zanést do návrhu projektu. Přítomní zastupitelé se zapojovali do diskuzí nejen s dětmi, ale vyslechli si samozřejmě řadu důležitých připomí-

nek k záměru od dospělých občanů vesnice, kteří mají praktický pohled na celou záležitost. Nakonec byly dětem rozdány sady barevných pastelek, čtvrtky a sladká odměna v podobě lízátků a čokolády.

Děti ve svých návrzích nezapomněly třeba na to, že jim tady chybí prolézačka, na které by se mohly dostatečně vyřádit. Součástí projektu revitalizace návsi je výsadba nové a úprava staré zeleně, úprava svahového schodiště kolem kostela a vytvoření nových květinových trvalkových záhonů. Veškeré úpravy byly navrženy tak, aby vyžadovaly minimum údržby a byly konzultovány s pracovníky památkového ústavu a správou CHKO Blaník. Celkové náklady na revitalizaci návsi jsou 508 000 Kč, z toho 70 % pokryje dotace.

Další akcí, která ještě letos proběhne v Libouni, je restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého poblíž rotundy. Socha stojí na svahu ve stínu mohutných památných lip, což se na jejím stavu dlouhodobě projevuje. Letos se tedy dočká celkové opravy od odborného restaurátora. I na tuto akci získala obec dotaci od Středočeského kraje ve výši 94 000 Kč, což představuje 95 % nákladů na opravu.

V příštím roce pak proběhne největší ze tří zmíněných akcí, a to oprava vnějšího pláště a střechy kostela sv. Václava. Jedná se o velmi významnou románskou památku v regionu. Interiér ro-

tundy prošel v uplynulých 13 letech rozsáhlou opravou a v předloňském roce začal opět sloužit pro církevní obřady. V příštím roce se dočká obnovy i vnější část stavby. Na opravu rotundy získala Římskokatolická farnost Louňovice pod Blaníkem evropskou dotaci z Programu rozvoje venkova ve výši 3 373 021 Kč. Po opravách by měl být kostel více zpřístupněn také turistům, kteří do významné a vzácné památky budou moci nahlédnout.

Historicky bohatá osada Libouň bude krásnější, upravenější a věříme, že si její obnovené návsi a památek budou místní obyvatelé vážit a budou se o ně patřičně starat. ♦

Cyklotoulání mezi kapkami deště

Mikroregion Džbány má za sebou organizaci historicky prvního cyklistického výletu. Při příležitosti vydání mikroregionální cyklomapy Votická kopretina jsme uspořádali společnou projížďku po cykloturistických trasách. Letošní cyklotoulkou bychom chtěli zahájit každoroční tradici a příští rok uspořádat podobnou akci na jiné trase.

Startem pod nafukovací bránou Rádía BLANÍK projelo v červnu 63 cyklistů. Možná třeba i vás odradilo deštivé počasí. Škoda. Ti, co došli, si odnesli nejen medaili, ale i dobrý pocit z toho, že udělali něco pro své zdraví.

Obě trasy začínaly na návsi v Kalištích. Výběr místa startu výletu byl zvolen záměrně ze dvou důvodů – jedná se o téměř nejvyšší bod v mikroregionu (tudíž jsme jeli téměř pořád z kopce) a současně Kaliště (centrální část přírodního parku Džbány-Žebrák) a jejich okolí tvoří srdce našeho mikroregionu. Vyzbrojeni helmami, tatránkou a novými cyklomapami se cyklotuláci vydali na jedenadvacet nebo pětáctičet kilometrů

dlouhé trasy. Většina účastníků volila zřejmě také kvůli počasí lehčí trasu z kopce, mezi účastníky nechyběly ani děti.

První cyklisté dorazili do cíle (Restaurace U Modré kočky ve Votících) už před patnáctou hodinou. Většinu to však trvalo o hodinku, hodinku a půl déle. „U Kočky“ na ně čekal diplom, medaile a výborné koláče. Snad se nová tradice ve Votících a jejich okolí uchytlí a za rok se na trasy napříč mikroregionem vydá více odvážlivců a počasí nám bude více nakloněno.

Ráda bych poděkovala odvážným cyklistům za účast a partnerům akce (kterými

byli Luboš Mudra, Restaurace U Modré kočky a Rádio BLANÍK) za organizační pomoc. ♦

Votice dokončují rekonstrukci ZUŠ a revitalizují náměstí

Město Votice v letošním roce realizuje dva projekty, na které získalo dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Střední Čechy. Jedná se o rekonstrukci votického základní umělecké školy a o revitalizaci Komenského náměstí.

První projekt, rekonstrukce ZUŠ Votice, byl zahájen již loni v září a v současné době je před dokončením. Cílem projektu je výrazně zkvalitnit výuku, a to především prostřednictvím kompletní rekonstrukce stávající budovy školy. Jednotlivými aktivitami projektu jsou například vybudování nových podkrovních učeben pro rozšíření výuky, vybudování multifunkčního sálu pro pořádání vystoupení žáků, zkvalitnění výuky v jednotlivých odborných učebnách, nákup nového vybavení umožňující rozšíření zaměření výuky, vytvoření zázemí pro pedagogy, ozvučení prostor budovy, nákup a instalace počítačové techniky včetně interaktivní tabule, instalace internetu, zateplení budovy a dále například vybudování výtahu pro bezbariérový přístup do budovy ZUŠ. Celkové náklady jsou 14 954 100 Kč, projekt byl podpořen dotací ve výši 11 963 280 Kč. Slavnostní otevření budovy proběhne v září a opravený objekt začne sloužit žákům z Votic a okolí, kteří se zde učí uměleckým dovednostem.

Druhý projekt, který v těchto dnech výrazně ovlivňuje život v centru Votic, je rekonstrukce Komenského náměstí. Cílem projektu je celková revitalizace hlavního votického náměstí, snaha v rozumné míře zkoordinovat dopravu a vytvořit zde skutečně klidovou zónu, která je pro každé náměstí charakteristická a nezbytná. Cílem projektu není znemožnění parkování a eliminace zeleně, jak by se na první pohled mohlo zdát. Naopak do projektu bylo v rámci možností začleněno co nejvíce parkovacích míst, podobné je to i se zelení. Důraz je kladen spíše na vyšší zeleň, v budoucnu by mělo na náměstí vyrůst 28 stromů střední velikosti. Součástí projektu je i Malé náměstí, kterému se říká V Židech. Tady vznikne památník votických Židů, kteří zahynuli během 2. světové války a i zde by mělo dojít k několika parkovým úpravám.

V rámci rekonstrukce probíhá na náměstí také archeologický výzkum. Na spodní části bylo odhaleno několik úrovní dlažeb – pozdně renesanční a barokní. Objevila se také vodoteč, která tekla přes náměstí směrem k ulici Tábořská – zde bylo odkryto takzvané berounské zboží z 16. – 17. stol. (tato keramika se přestala vyrábět během třicetileté války po vypálení Berouna). Archeolo-

gové mají asi 100 sáčků keramiky, středověkých a barokních kachlí, různých kostí zvířat, špendlíků, mincí, drobných předmětů, korálků apod. Východní část náměstí byla otevřena poprvé od pol. 19. stol., proto tam zůstala velice zachovalá původní dlažba, západní část byla narušena pozdější zástavbou (např. čerpací stanicí) a došlo ke zničení případných archeologických nálezů.

Realizace stavby začala v polovině června a měla by být dokončena za čtyři kalendářní měsíce, tj. na konci října. Celkové náklady byly původně 25 800 000 Kč, výběrovým řízením se částka snížila na 16 485 675 Kč, dotace pokryje 51 % nákladů. ♦

Eliška Zemanová

V obcích mikroregionu CHOPOS bylo o prázdninách živo

Prázdniny jsou symbolem odpočinku a cestování. Lze očekávat, že v tomto období budou lidé trávit svůj volný čas v cizokrajných destinacích. Snad z nedostatku peněz, někdy i ze ztráty zaměstnání, trávili lidé v ČR prázdniny více doma. Neznamenalo to ale, že by zde chyběla zábava a určité povyražení. Tak například ve Vranovské Lhotě uspořádali již 14t. ročník soutěže v malé kopané O pohár Obecního úřadu Vranov. Tradiční akce přilákala spoustu vyznavačů koženého míče, kteří si zde porovnali své dovednosti. Podobný turnaj uspořádali i v Kozmíci, kde si vítězství nenechalo ujít družstvo domácích. Příjemným zjištěním je, že se tyto a jim podobné akce uskutečňují s málem, někdy i bez dotačních prostředků. Je vidět, že chuť a odhodlání pořadatelů nakonec překonává omezené finance.

O kopané by se dalo hovořit i v dalších obcích, jako jsou již tradičně Ostředek, Soběhrdy, Bílkovice, Divišov, Postupice, Popovice, Chotýšany, Struhařov či Teplýšovice. Právě Teplýšovice o letošních prázdninách velmi ožily. Jednak tím, že získaly v krajském kole soutěže Vesnice roku 2011 Zelenou stuhu, zejména však shodou několika udá-

lostí – zhotovením obecních symbolů, přístavbou mateřské školy a rekonstrukcí sportovního objektu TJ Sokol Teplýšovice. To vše podtrhly uspořádáním velkolepých oslav s velmi vysokou účastí místních i přespolních. Zcela nedávno se uskutečnil v Soběhrdech cyklistický závod zvaný Železný dědek. Zdařilá soutěž rychlých kol oživila dění v dalších částech území mikroregionu.

Kopaná CHOPOS – Bílkovice (5 : 5)

Zástupci mikroregionu opět sehráli rovnocenný zápas v Bílkovicích. Tradiční akce se tentokrát uskutečnila na sklonku prázdnin. První polovina zápasu byla zcela v režii borců z CHOPOSu. Stav po prvním poločase 5:0 mluví za sebe. Skórovali v pořadí Michal Červenka, Mirek Kratochvíl, Tomáš Kratochvíl, opět Michal Červenka a nakonec znovu Tomáš Kratochvíl. V druhém poločase se bílkovičtí probudili a vyrovnali utkání na konečných 5:5. Po nervy drásajícím utkání pokračoval program na venkovní terase v hudebním doprovodu DO Vranovanka. I přes veliké vedro se v Bílkovicích sportovní odpoledne velmi vydařilo.

Rozhledna Špulka s naučnou stezkou

Od doby, kdy jsme vám poprvé představili náš společný záměr vybudovat

v území mikroregionu CHOPOS naučné místo s rozhlednou, uplynulo již bezmála půl roku. Co se s projektem v prvním pololetí vlastně dělo? Vyřizovaly se podklady a vyjádření k zahájení stavebního řízení. Zejména jedno vyjádření trvalo velmi dlouho. Dnes se již čeká na splnění zákonem stanovené procedury stavebního úřadu. Možná, že v den, kdy vychází tento zpravodaj, bude mít CHOPOS už v rukou stavební povolení. Následovat bude propagace projektu s cílem zajištění finančních prostředků pro následnou realizaci. ♦

Miroslav Kratochvíl

Čerčany BabyBikers

Když se koukáte na velký sport, tak počítáte s velkými emocemi. Dojímáte se nad tím, že Ronaldo trefil míč, Jágr drbnul puk, Kasparov postavil figurku tam, kde jste to vůbec nečekali... Děti umí jít do závodů se stejným zápalem. A možná ještě větším, protože neskrývají radost, neskrývají strach ani nervozitu. Dávají všechno do toho, aby dojeli závodníka před sebou, únava se jim pak bezezbytku odráží v obličeji. Vidět je

to i při seriálu pěti cyklistických závodů pro děti do 15 let, které pod názvem BabyBikers pořádá čerčanský cyklistický klub ČESYK.

BabyBikers se konají skoro každý měsíc na okraji Čerčan v klidném prostředí lesa Bažantnice. Závodníci jsou rozděleni do pěti věkových kategorií a první kategorie – do 3 let je ještě rozdělena podle druhu strojů, které závodníci sedlají. Pro spravedlivější výsledky je tato kategorie rozdělena na plastová odrážedla, kovová odrážedla a kola s postranními kolečky. Jednotlivých závodů seriálu Čerčany BabyBikers se účastní kolem 80 dětí. Každý dostane medaili a diplom s vyznačeným pořadím. Ti nejlepší pak ceny a poháry. Závodníci v kategorii do 3 let dostávají ceny všichni.

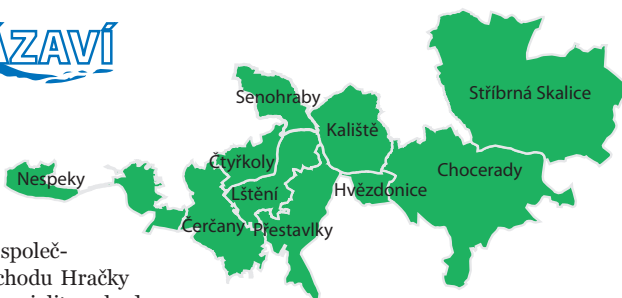
MALE POSAZAVI

Rodiče si pochvalují dobré zajištění závodů. Organizátorům jde nejen o bezpečnost, ale i o získání hodnotných cen. Ty jsou zajištěny díky společností TESCO a říčanskému obchodu Hračky u Terezky. Specialitou bude slavnostní vyhlášení celého seriálu, které je naplánováno na listopad letošního roku. Vyhlášení bude spojeno s Galavečerem Mahacupu, který se bude v čerčanském Kulturním domě pořádat již po deváté.

Organizátoři si cení závodní úrovně jednotlivých pohárů. Malí riders do tří let na odstrkovadlech jsou prostě kouzelní: dvouletý Fanoušek Weiman se zastaví dva metry před cílem a bezelstně se směje na tátu, který na něj marně

mává a přesvědčuje ho, aby dojel ten kousek do cíle. Jeho syn postupně přichází o několik míst. Anebo další rider se zastaví a trpělivě kouká do objektivu, protože ho máma zrovna chtěla vyfotit. Pak jdou děcka na stupně, moc nechápou, co tam mají dělat, dokud nedostanou zaslouženou odměnu a ta je pak úplně zaujme.

Ve starších kategoriích se už opravdu závodí. A je to teda hodně velká podívaná. Například v kategorii 10–13 let se Roman Bialonczyk přetahuje s Jiřím Adamcem o druhé místo. Nebo kluci 7–9 let, kde bojují Ondra Zika, Adam Povolný, Filip Honzák. Kluci zvládají i složitější techniku pilotáže. Nezapomenutelné jsou smyky Ondřeje Hnátky, které dává pro pobavení diváků před technickými úseky. Vypadá to jak

na Českém poháru v cross country. Toto poctivé měření sil dá dětem hrozně moc. Především to, že úspěch bolí, mnohem líp se zorientují, naučí se jít za svým cílem. Jak říká trenérská legenda, pan Vršecký z pražské Dukly: "Chlapče, co bolí, to roste." A to platí nejen pro fyziku, ale především pro psychiku.

Čerčanský cyklistický klub ČESYK pořádá ještě legendární silniční závod Železný dědek a závod horských kol Mahacup, který je označován za nejnáročnější mtb závod vůbec, navíc provozuje bikový park CartmenHill. Bližší informace o všech akcích jsou k dispozici na www.cesyk.cz. ♦

Marek Tupý

Na vycházku s Posázavským kukátkem a časopisem Brekekes

Projekt Vycházky po staronových cestách, který realizují společnosti MAS Říčansko o.p.s. a Posázaví o.p.s., myslí i na děti. Na obnovené cesty v krajině podél řeky Sázavy, v okolí Senohrab, Lensedel, Turkovic a Ondřejova, se budou moci malí návštěvníci vydat nejen s klasickými mapovými skládačkami, ale také s novým Posázavským kukátkem a časopisem Brekekes. Obě tiskoviny je hravou formou seznámí se zajímavostmi regionu.

„Posázavské kukátko aneb Tradice a řemesla rozšíří sérii Posázavských kukátků, která byla dosud vydána třeba s tematikou hradů nebo strašidel. Zároveň naváže na naučnou stezku v Lensedlích, která prostřednictvím čtyř zastavení návštěvníky seznámí s tradicemi a řemesly v regionu nebo s historií dálnice D1, která jím prochází. Posázavské kukátko bude spíše pro školáky, pro děti předškolního věku je určen časopis Brekekes,“ řekla manažerka projektu Andrea Lichtenbergová.

Autoři časopisu Brekekes i naučné stezky se podle ní nechali inspirovat knihou Bubáci a hastrmani, kterou napsal místní rodák – malíř a spisovatel Josef Lada. Jeho vodník Brčál se dostal i do loga naučné stezky. „V časopise budou jednoduché úkoly pro předškolní děti zaměřené na základy čtení, počítání, prostorovou orientaci, pozornost. Budou tam i doprovodné otázky, které se nevešly na informační tabule,“ dodala Andrea Lichtenbergová. Součástí některých tabulí naučné stezky budou interaktivní panely s úkoly pro děti. Budou tam třeba dva kvádry – jeden s obrázky zvířat a druhý s jejich stopami a děti je budou přiřazovat k sobě.

Původní cesty, které kdysi spojovaly obce v regionu, časem zarostly a staly se neprůchodnými. Jejich návrat do krajiny by měl přispět k opětovnému sblížení obyvatel, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a podpoře cestovního ruchu. ♦

jt

V Přestavkách cvičí hasiči se záchranáři

Taktické cvičení Přestavky vzniklo v roce 2007. Požádali jsme tehdy o pomoc záchranáře Life rescue Praha, další rok se pomoc při zorganizování cvičení rozrostla o Zdravotnickou záchranou službu Benešov a v roce 2009 se k nám přidal Hasičský záchranný sbor Benešov.

Při třetím ročníku jsme do cvičení zakomponovali tříhodinové školení, které hasiče připravuje na noční trať, kde je sedm disciplín. Jednotky se mohly například setkat s vyprošťováním z nákladního vozidla, osobního vozidla, resusci-

tací, prezentací zaměřenou na třídění osob při mimořádných událostech, mohli si zkusit práci s mnoha zdravotnickými pomůckami, prohloubili si teoretické znalosti o postupu při úniku nebezpečné látky nebo vyprošťování osob.

Cvičení je založeno na principu hasičské činnosti a doplňuje ho zdravotnické školení. Večer se vyrazí na trasu dlouhou okolo 20 kilometrů, na níž je připraveno sedm soutěžních disciplín včetně jedné tajné. Jako první čeká na sbory simulovaný zásah většího rozsahu, například

při nehodě autobusu a osobního auta, úniku nebezpečné látky nebo nehody nákladního a osobního vozidla. Další disciplínou je zásah při simulovaném požáru budovy. Mezi dalšími pěti disciplínami je například záchrana osoby zavalené stromem, noční požár lesa, dopravní nehoda s únikem provozních kapalin, požár osobního auta, pád malého letadla, záchrana osoby s nohou uříznutou motorovou pilou, útok přes ejektor apod. ♦

David Znamenáček

Soutěž „Dobrovolný železný hasič“ v Senohrabech

V červnu proběhl již čtvrtý ročník soutěže „Dobrovolný železný hasič“. Přihlásilo se do ní 62 závodníků, z toho bylo 48 mužů a 14 žen. Do soutěže nastoupilo 17 družstev z celkem 20 sborů dobrovolných hasičů (dále jen SDH). Soutěžilo se v následujících disciplínách: roztažení dvou proudů do vzdálenosti 40 metrů, svinutí dvou hadic, výstup do 2. nadzemního podlaží po žebříku a pomocí lana vytažení dvou hadic a jejich následné spuštění zpět na zem, 60 úderů 5 kg kladivem v Hammer-boxu, přenos 40 kg zátěže slalomovou dráhou a poslední disciplínou byl transport 80 kg vážící figuríny mírným kop-

cem do cíle vzdáleného 35 metrů. Pro ženy byly všechny zátěže úměrně sníženy.

V soutěži družstev se na prvním místě umístilo družstvo SDH Doubek a po třech letech tak vystřídalo v prvenství SDH Turkovice. Kromě jiných cen, které obdrželi soutěžící i družstva na prvních třech místech, získalo družstvo SDH Doubek do svého držení putovní sošku „Železného hasiče“. Na druhém místě se umístilo družstvo SDH Turkovice I. a na třetím místě družstvo SDH Turkovice II.

V soutěži jednotlivců se mezi muži umístil na prvním místě Jiří Potměšil z SDH Doubek, který trať zaběhl v rekordním čase 02:54,6, a tak i při připočtení 5 vteřin penalizace vyhrál svou kategorii s časem pod 3 minuty. Na druhém místě se umístil Václav Šťastný z SDH Doubek a na třetím místě Pavel Škvor z SDH Mrač. V soutěži žen se na prvním místě umístila Jana Dvořáková z SDH Turkovice, která trať rovněž zaběhla v rekordním čase 02:57,4. Na druhém místě

se umístila Veronika Löblová z SDH Mukařov a na třetím místě Michaela Dlačáková z SDH Tehovec.

Součástí akce byl také druhý ročník soutěže „Dětský železný hasič“. Soutěž byla otevřena pro tři kategorie – přípravka do 6 let, mladší do 10 let a starší do 14 let věku. Soutěž byla vyhlášena pouze pro jednotlivce a přihlásilo se do ní 20 dětí. Všechny výsledky jsou k nahlédnutí na adrese <http://senohraby.oshpv.cz>. ♦

Roman Bílý

Eva a Katka: Náš rok v Posázaví

Eva Vrzalová a Katka Chobotová se před rokem staly manažerkami svazků posázavských obcí. Eva pomáhá mikroregionu Český smaragd, Katka mikroregionu Malé Posázaví. Jaký pro ně byl uplynulý rok, co jim přinesl, čemu se naučily? Nelitují své volby?

„Vneslo to optimismus do mého života. Po letech práce v mediální oblasti, která způsobila moje vyhoření, jsem se dostala k činnosti, která mě moc baví a naplňuje. Je to úplně nový obor, takže to znamená naučit se spoustu nových věcí,“ říká Eva. Je ráda, že se jí podařilo svazku obcí dát určitý řád, a že začal fungovat. Do té doby se totiž jeho činnost omezovala pouze na pravidelné informační schůzky starostů. „Začali jsme ožивovat projekty, které tehdy skončily, protože se na nich obce neshodly. Malá zdravotní přestávka jim ale pomohla. Vrátili jsme se

třeba k projektu rozhledny na Javornické hůře a doladili ho tak, aby vyhovoval všem. Najednou se ukázalo, že to jde,“ dodala Eva.

Nová práce ale pozitivně ovlivnila i její osobní život. „Posílila třeba mou finanční gramotnost. Musela jsem se naučit spoustu věcí kolem dotací a peněz. Člověk se pak začne daleko víc zajímat o to, jak finanční svět funguje. Začínám být systematictější a v určitých věcech mám větší přehled,“ poznamenala Eva.

Nástup na post manažerky byl obrovskou životní změnou i pro Katku. Do té doby pracovala na hotelové škole. Pak se ale s manželem a malou dcerou přestěhovala ze stotisícového Havířova do malé vesnice v Posázaví. Ale nelituje. „Život tady je odlišný, ale neměnila bych. Vyhovuje mi blízkost Prahy, takže když se mi

zasteskne po ruchu velkoměsta, jsem v něm za chvíli. V Posázaví jsme našli druhý domov a chtěli bychom tu zůstat,“ říká Katka.

Vystudovala zcela jiný obor, než kterému se nyní věnuje. „Připadala jsem si jako Alenka v říši divů. Všechno pro mě bylo velkou neznámou, takže chvíli trvalo, než jsem do toho pronikla. Ale všichni mi moc pomáhali. Práce mi dala určitou svobodu. Poznala jsem nové lidi, dostala se do úžasného kolektivu starostů, hodně z nich se stalo mými přáteli a setkávám se s nimi i mimo pracovní povinnosti,“ poznamenala Katka. Ve své práci má prý ještě rezervy, nestihla například projít všechny dotační tituly. Díky podpoře okolí se ale nebojí, že to nezvládne. ♦

jt

Základní škola v Trhově Štěpánově bude 60 let!

Základní škola v Trhově Štěpánově vzdělává děti už šest desetiletí. U příležitosti tohoto kulatého výročí se uskuteční velký Den otevřených dveří. Všichni, kdo se zajímáte o současné škol-

ství i jeho historii, jste v sobotu 24. září 2011 zváni. Příležitost si jistě nenechají ujít ani rodiče, kteří hledají pro své potomky – předškoláky inspiraci do budoucna. Škola totiž podle ředitelky Květy Kuželové díky svým plánům a možnostem bude zajišťovat výuku a volnočasové aktivity na vysoké úrovni. Srdečně uvítání budou absolventi, bývalí pedagogové ale i současní žáci s rodiči a prarodiči.

Vazbu na základní školu v Trhově Štěpánově má téměř každý člověk ve městě a nejbližším okolí. Výuka v této budově začala 30. 9. 1951 a prvním ředitelem byl pan Bohouš Boubelík. Ve stejném roce byla v Trhově Štěpánově spojena národní a měšťanská škola. Vznikla tak jednotná devítiletá škola – první ve vlašském okrese. Dnes je základní škola v Trhově Štěpánově plnohodnotným a stabilním prototypem středočeské devítiletky.

Slavnostně otevřeno bude i nové víceúčelové hřiště

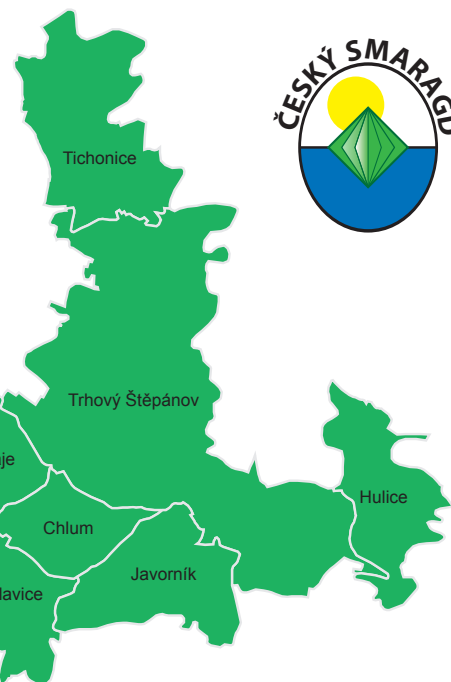
Oslavy 60. narozenin základní školy v Trhově Štěpánově odstartují u nově postaveného víceúčelového hřiště v 10 hodin. Jeho bránu na začátku celé akce slavnostně odemknou spolu s pedagogy a čestnými hosty zástupci Města Trhový Štěpánov. Hřiště bude zpřístupněno nejen žákům školy, ale také široké veřejnosti. Možná už ve zkušebním provozu jste si vyzkoušeli báječný potenciál tohoto nového sportoviš-

tě při hraní nohejbalu, basketbalu, házené nebo plážového volejbalu. Nechybí ani část s herními prvky pro nejmenší a větší děti. Víceúčelové hřiště u základní školy nechalo postavit Město Trhový Štěpánov za necelých 16 milionů korun. Větší polovinu částky zaplatilo město, druhý díl poskytla dotace ze Středočeského kraje.

Ve škole bude Den otevřených dveří

Během oslav významného výročí bude škola všem návštěvníkům otevřena – prohlédnout si budete moci třídy, učebny, budoucí výtvarný ateliér i kabinety učitelů. Pedagogové vám odpoví na vaše dotazy a nechají vás vyzkoušet si práci se školními pomůckami. Jak se do výuky na základní škole zapojila současná elektronická informační technologie, uvidíte v počítačové pracovně a v učebnách, kde je zavedena nová výuková technika z fondů EU.

Rodiče současných žáků štěpánovské školy, ale i ostatní hosty, jistě potěší vystoupení dětí v rámci školního programu; těšit se můžete i na koncert učitelů z partnerské Základní umělecké školy Zruč nad Sázavou. K mání bude

dobré jídlo a pití. Hudbu s programem pro děti a posluchače nabídne také stanoviště Rádía BLANÍK. ♦

Rataje v Vlašimi budou mít brzy novou náves

Úpravy silnic, práce na vhodnějším uspořádání zelených ploch, cest a budování bezbariérové autobusové zastávky a chodníků – to vše začalo o prázdninách v centrální části obce Rataje u Vlašimi. Vesnička se sto osmdesáti obyvateli prošla za poslední léta velkou proměnou a uskutečnila se v ní spousta významných stavebních akcí – naposledy vodovod, kanalizace a čistírna odpadních vod. Řada teď přichází na nevyrovnaný terén a poškozené

silnice, které dostaly zabrat právě při budování vodovodní a kanalizační sítě ve středu obce.

Rataje letos úspěšně zažádaly o dotaci ze Středočeského kraje, revitalizaci návsi se podaří účelně a elegantně doladit kompletní infrastrukturu. Náklady na tyto finální úpravy se pohybují kolem 4,5 milionu korun – velká část peněz bude poskytnuta z krajského programu FROM. Hotovo bude během podzimu. Potom už ratajská náves začne sloužit bezpečnému pohybu obyvatel a pohodlné jízdě řidičů. Radost budou mít také návštěvníci Rataje – v centru obce na turistické trase z Vlašimi k Želivce přibudou informační tabule a lavičky. ♦

Eva Vrzalová

Dotace mění tvář obcí mikroregionu Želivka

Tvář obcí mikroregionu Želivka se mění. Pomáhají k tomu dotace z kraje, ministerstev nebo Strategického plánu Leader. S jejich přispěním se opravují spolkové domy a radnice, budují dětská hřiště a upravují veřejná prostranství. Fi-

nanční „injekce“ dokážou být také hybnou silou společenského života v obcích.

„Pět obcí mikroregionu uspělo se svými žádostmi o dotace z krajského Fondu rozvoje obcí a měst. Většinou se pustily do přestavby bývalých škol,“ říká manažer mikroregionu Želivka Jaroslav Švejda. Obec Studený například získala peníze na dokončení rekonstrukce spolkového domu. Šetějovice s pomocí dotace opraví společenský dům, v němž bude obecní úřad, knihovna a společenská místnost. Strojeticé dostaly peníze na opravu střechy kulturního domu, Loket zase na společenský dům v místní části Alberovice. Nejvíce peněz získaly Dolní Kralovice, a to na kompletní rekonstrukci tělocvičny. Rozpočty těchto akcí jsou od jednoho milionu korun do 6,5 milionu korun, z toho dotace většinou pokryjí 95 procent.

Obce mikroregionu Želivka byly úspěšné také v Programu obnovy venkova. „Opravujeme kříž-

ky a kapličky v Bernarticích, Mnichovicích nebo Studeném. Dostali jsme peníze i na dětské hřiště v Kuňovicích, dosud tam žádné nebylo. Za 200 000 korun teď mají pěknou hrací plochu,“ dodal Jaroslav Švejda. Letos podle něj vyprší pětiletá udržitelnost projektu, jehož součástí bylo vybudování bezdrátové internetové sítě v obcích mikroregionu. „I když je konkurence velká, budeme v tom zřejmě pokračovat dál,“ uvedl manažer.

Živá obec Bernartice je název projektu, který získal podporu ze Strategického plánu Leader.

Jeho součástí byla úprava veřejného prostranství a oprava spolkového domu, v němž sídlí obecní úřad, hasičská zbrojnice, pošta a společenský sál. Budova má nový bezbariérový přístup a opravil se také chodník v její blízkosti. Drobnou úpravou prošla i náves – vyměnily se herní prvky na dětském hřišti. Celkové náklady byly kolem milionu korun. Další milion korun dala obec ze svého na revitalizaci místního potoka. Program navázal na předchozí programovací období, kdy se z Leaderu rozdávaly peníze na projektové dokumentace. Bernartice tehdy uspěly se žádostí o dotaci na studii obnovy venkovského vzhledu obce. Návrhy, které v ní byly, nyní postupně realizují. „Pořád se jede podle zmíněné studie. Na něco se podařilo získat dotace, něco obec zaplatí ze svého. Je to hezký příklad toho, jak by to mělo fungovat,“ řekl Jaroslav Švejda.

V programu Leader byla letos úspěšná i další obec mikroregionu Želivka – Chmelná. Získala peníze na dokončení rekonstrukce společenského domu jako multifunkčního víceúčelového centra.

S přestavbou tohoto bývalého hostince obec začala před sedmi lety. Nejprve k němu přistavěla hasičskou zbrojnici, později v něm vybudovala společenský sál a sociální zařízení. Nyní upraví prostory pro venkovní společenské a sportovní aktivity a opraví fasádu budovy. Nainstaluje na ni takzvanou Trombeho stěnu – efektivní a jednoduchý systém pro přitápění domů sluncem. Společenský dům budou využívat nejen obyvatelé Chmelné, ale i okolních obcí. Zázemí v něm najdou

spolky, sbor dobrovolných hasičů, sportovci, matky s dětmi, ženy i mládež. Objekt budou moci využívat celoročně.

Obec Horka II získala dotaci na dětskou hasičskou soutěž. „Starosta je tam velice aktivní. Soutěž bude nadregionální, zúčastní se jí malí hasiči ze tří okresů,“ poznamenal Jaroslav Švejda. Možnost podat žádosti na různé projekty podle něj využívá všech 19 obcí mikroregionu Želivka, jejich úspěšnost je ale různá. Například Keblov nyní s pomocí dotace z Operačního programu Životní prostředí začal upravovat zeleň v centrální části obce. „Je to relativně malá akce, asi za zhruba 600 000 korun,“ dodal Jaroslav Švejda. Úprava vnitřních prostranství obcí je podle něj v dotačních programech novinkou, kterou chtějí využít.

Dobrovolné sdružení obcí založily v roce 1999 Čechtice, Bernartice, Blázejovice, Borovnice, Děkanovice, Dolní Kralovice, Dunice, Chmelná, Keblov, Křivsoudov, Kuňovice, Loket, Mnichovice, Snět, Strojeticé, Studený, Šetějovice a Tomice ve snaze spojit své síly k oživení turistiky a zlepšení kvality života místních obyvatel. Nepřehlédnutelnou dominantou malebně zvlněné krajiny, v níž zmíněné obce leží, je vodní nádrž Želivka-Švihov, která slouží jako zdroj pitné vody pro Prahu a řadu dalších měst a obcí středních a jižních Čech. ♦

jt

Slávka Matoušová spojila svůj život se Sázavským klášteřem

Slávka Matoušová přijela do Sázavy poprvé v roce 1988 s kamarádkou jako brigádnice provádět Sázavským klášteřem. „Vůbec jsem nevěděla, do čeho jdu. Pak jsem se sem začala každý rok vracet. Byly to krásné prázdninové dny, kdy jsme s kamarádkou poznávaly okolí, chodily na pěší výlety, setkávaly se se zdejšími lidmi

v hospůdkách. Byla to doba rajského poznávání Sázavy,“ vzpomněla. Město na břehu jedné z nejromantičtějších českých řek a hlavně klášter zasvěcený sv. Prokopovi jí učarovaly natolik, že se staly jejím druhým domovem. Z brigádnice se totiž shodou nepředvídatelných okolností stala kastelánka.

V roce 2002, tři dny před Vánocemi, zemřela při autonehodě tehdejší kastelánka Sázavského kláštera. Bylo to v době, kdy již byla provedena restituice velké části kláštera, a restituent plánoval vstup strategického investora. Národní památkový ústav se tehdy proto snažil rychle najít někoho, kdo se v klášteře, jeho provozu a zapeklitostech trochu vyznal, aby ho pár měsíců, než si objekt nový majitel převezme, spravoval. „Rozhodla jsem se rychle a z mého pohledu správně. V dubnu 2003 jsem opustila finančně příjemné místo pojišťovací expertky a šla, jak jsem si myslela, si na pár měsíců odpočinout na Sázavu – nejprve jako zástupce kastelána a stálá průvodkyně, od roku 2004 jako kastelánka. Věci se pak ale začaly vyvíjet úplně jinak a představa krátké odpočinkové změny se rychle rozplynula,“ dodala. Na vlastní kůži poznala, že mezi odpovědností průvodkyně a kastelánky je nebetýčkový rozdíl. Na řadu přišla škola života – pomalu poznávala fungování i úskalí státní správy, památkové péče, bezpečnostní problematiky, účetnictví, ekonomiky...

Klášter byl vrácen v restituci, ale jeho podstatnou část od nové majitelky v roce 2006 odkoupil český stát, který se rozhodl vzít na sebe odpovědnost za tuto významnou národní kulturní památku. Po krátké euforii však brzy přišla léta úsporných opatření a krácení rozpočtů i v památkové péči.

„Rozhodnutí naložit na svá ramena starost o Sázavský klášter ale nelituji. Když už si občas vůbec nevím s nějakým problémem či úsporným

opatřením rady, zvednu ‚horkou linku‘ do nebeského království k svatému Prokopovi nebo k obnoviteli novodobé Sázavy Pateru Methodovi Klementovi, a oni mě ještě nikdy ve štýchu nenechali,“ vtipkuje Slávka Matoušová. Na péči o Prokopovo dědictví navíc není sama: pomáhá jí její „pravá ruka“ paní Hana Vaňková a další dva spolupracovníci. Na pořádek v klášteře dohlíží také dva kočiči krasavci – matka Jůra a kocouří rytíř Janek. „A také jen tak z dobré vůle někteří Sázaváci, kterým jsem vděčná za podanou pomocnou ruku,“ dodala.

Jaký je vůbec život kastelánky Sázavského kláštera? „V zimě je tu zima a vlhko, v létě krásně, ale člověk si to moc neužije, protože v létě si kastelánky dovolenou neberou,“ říká. Bez rádia a televize, v tichu klášterních zdí, kde v zimě v nájemním bytě teplota nevystoupá nad 14°C, sedí u počítače nad projekty obnovy této národní kulturní památky nebo nad drobnými články. Často se ujímá také role průvodkyně, ruku k dílu přiloží i při úklidu expozic.

Odměnou jsou jí nezapomenutelné zážitky, které by jinde asi těžko získala. Třeba ruční zavešování zvonu sv. Václava do klášterní zvonice, odhalení busty faráře Sázavského kláštera a objevitele svatopropokské jeskyně Patera Methoda Klementa

nebo zážrak otevřených očí na Milostném obraze sv. Prokopa. Velkým dobrodružstvím pro ni bylo odhalení barokních fresek zobrazujících příběhy z dějin kláštera, které se 200 let ukrývaly pod bílou omítkou křížové chodby kláštera. Teď právě probíhá odkrývání třetího z 24 polí a na náklady přispívá nejen stát, ale prostřednictvím sbírkové kasičky umístěné přímo v klášteře i štedří návštěvníci. Nečekané tajemství vydala i chátrající budova prelatury, kde byly objeveny renesanční malované stropy. Nevšední zážitky nabízejí také velké koncerty Víta Sázavského na zahradě

Sázavského kláštera nebo jarní kouzelná vystoupení pohádkových bytostí, která na klášterní nádvoří každoročně pro děti přiváží hradní šašek Aleš Bilek. Slávka Matoušová byla také u průzkumových a projekčních příprav na obnovu a zpřístupnění středověké jeskyně sv. Prokopa i v sázavských zahradních a lesních ploch Sázavského kláštera. Ráda vzpomíná i na spoustu drobných setkání s místními obyvateli – od učitelky základní školy po řemeslníky.

Slávka Matoušová se narodila v Doudlebách nad Orlicí, malé střediskové obci v podhůří Orlických hor. Rodnou ves poprvé opustila v 18 letech, kdy se vydala do Prahy. Její vysněný cíl – studia psychologie na Filozofické fakultě Karlovy univerzity – se ukázal být nedostižným. Vystudovala proto na pedagogické fakultě speciální pedagogiku se zaměřením na zrakově postižené. V roce 1989 pak nastoupila jako vychovatelka a poradenská pracovníce do školy pro nevidomé a děti s kombinovanými vadami na pražských Hradčanech. Na Sázavu ale nezapomínala. „Oproti zběsilé práci na integraci nevidomých dětí přinášela Sázava opak – ticho, relaxaci, pohodu. Zkrátka někdo jezdil na dovolenou do Chorvatska, já do Sázavy. Procházky po Krkavčích skalách, sedánky u studánky Vosovka, koupání v čarovné Sázavě nad jezem pod klášteřem, kde jsem se ve svých téměř třiceti letech naučila plavat, hospůdky, kopání farního vodovodu a čištění kostiček při archeologickém výzkumu před kostelem sv. Prokopa...“, zavzpomínala. Jako průvodkyně-brigádnice pak jezdila do Sázavy i poté, co v roce 1994 změnila zaměstnání a stala se asistentkou ředitele zdravotní pojišťovny.

Čím jí Sázava tolik učarovala? „Neumím to popsat, ale Sázava má nějaké fluidum, které vás

přitahuje a vtahuje do sebe a jakmile vás lapne, už vás nepustí. Asi proto si tu před tisíci lety svatý Prokop našel poustevnu. A ve mně je také kus poustevnice,“ říká. Ne vždy však vnímá krásu a pokoj místa, v němž pracuje a žije, to když ji zmáhají starosti o chátrající památku, malý rozpočet na její údržbu a hory administrativy. „Chci-li plně vnímat tu krásu, musím se vzdálit, uvolnit, být den dva někde v cizím prostředí. Když se sem pak vracím, tak mě všechno oslovuje a dojíímá. Jsem už prostě součástí Sázavy, svatý Prokop si mě už adoptoval,“ konstatovala. ♦

Z učitele starostou – Viktor Liška vyměnil školní stupínek za komunální politiku

Vystudoval tělocvik a dějepis na pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. Jeho další cesta směřovala do Jedličkova ústavu v Praze, kde dělal nejprve v rámci civilní vojenské služby asistenta, pak tam šest let učil tělesně postižené děti. Po odchodu z Prahy byl chvíli učitelem na základní škole v Louňovicích pod Bláníkem, později se stal sociálním pracovníkem v Integrovaném centru sociálních služeb v Odlochovicích.

V Ratměřicích se zapojil do společenského života, stal se členem sboru dobrovolných hasičů, začal hrát fotbal. „Přišel jsem do hodně živé vesnice, která dělala hodně společenských akcí, i netypických, do vesnice, kde bylo dost mých vrstevníků, kteří to tam táhli a uměli zabavit nejen sebe, ale i druhé,“ vzpomínal.

„Před volbami v roce 2006 aktivní generace mých vrstevníků řešila, že by měla vstoupit do politiky, aby se o Ratměřicích víc vědělo. Postavili jsme kandidátku, vyhráli a rozhodli se, že budeme mít uvolněného starostu. Byl jsem ochoten opustit zaměstnání a vrhnout se do toho na plný úvazek,“ poznamenal. Svého rozhodnutí nelituje, i když na sebe převzal obrovskou zodpovědnost. „Setkávám se s lidmi a pomáhám řešit jejich problémy, to mi vyhovuje. Mám sice méně času na rodinu, ale na druhou stranu nemusím dojíždět do práce, kancelář mám 200 metrů od domu,“ popsal. Po učitelování se mu prý zatím nestýská, protože ho nová práce baví a uspokojuje. Zakończy produktivní věk ale plánuje opět za katedrou.

Sdružení nezávislých kandidátů, jehož byl členem, v loňských komunálních volbách s pře-

Viktor Liška vyměnil před pěti lety školní stupínek za starostovskou kancelář. Pochází z Votic, do Ratměřic, v jejichž čele stojí už druhé volební období, se přestěhoval v roce 2004. Nový domov našel v rozlehlém statku po prarodičích – do té doby žil v bytě o několika desítkách metrů čtverečních. Změny ale vůbec nelituje. „Vždycky jsem se chtěl vrátit na venkov, věděl jsem, do čeho jdu. Do Ratměřic jsem jezdil k prarodičům, takže přechod z města na vesnici pro mne nebyl až tak těžký,“ říká. Zvládl i nové povinnosti s tím spojené, třeba přestavbu domu nebo přípravu dříví na zimu. Přiznává, že to bylo trochu složitější, protože prý není dvakrát manuálně zručný. „Práce jsem se ale nebál, naopak jsem za ní na venkov šel. Vždycky mě to bavilo a lákalo,“ dodal.

vahou vyhrálo a Viktor Liška obhájil post starosty. „Pořád můžu chodit na pivo do hospody, protože mi tam nikdo nenadává, a to je důležité,“ směje se. Výsledky voleb v roce 2010 přitom byly jednoznačné, protože sdružení, za které kandidoval, ve volbách nemělo opozici a získalo tedy v devítičlenném zastupitelstvu všechna místa. „Je to pestrá směsice lidí od 30 do 45 let. Volební účast a hlasy, které jsme dostali, snad vypovídají o tom, co si obyvate-

lé o naší práci myslí,“ shrnul. Potěšilo ho, že vstupem do politiky nepřišel o žádné ze svých starých známých, naopak získává další. Třeba z řad chalupářů, jejichž vztah k vesnici je jiný než v minulosti. Určitě k tomu přispělo i vítězství Ratměřic v celorepublikovém kole soutěže Vesnice roku 2010.

Pět let v komunální politice ale Viktoru Liškově přineslo i určitá zklamání. „Nepříjemně mě překvapilo, jak se ‚velká politika‘ přiblížila komunální úrovni. Z Prahy jsem odcházel s cílem, že budu pánem svého prostoru, že věci, které udělám, za mnou budou hned vidět a nemusím se zajímat o nic jiného. Dneska ale cítím velkou administrativní zátěž, která na malé vesnici padá. Politika mě dobíhá i tady, v Ratměřicích na dvorku nebo na zápraží. Je to pro mě trochu zklamání, ale musím se s tím naučit žít,“ připustil.

Přes náročnou profesi si Viktor Liška najde čas i na koníčky, i když se trochu změnilo jejich složení. Více než za balonem po hřišti běhá na dvorku kolem králíků, místo rockových kapel poslouchá kejhání kachen a kdákání slepic. „Jsem za to, co mi dal venkov, velice vděčný. Baví mě to že se tady mohou stále něco nového učit,“ říká. ♦

jt

Rodinná ekofarma Bio Vavřinec sází na přírodu

Na chuť čerstvého chleba s pořádnou vrstvou „opravdického“ másla, kterým mě o prázdninách vykrmovala babička, asi do smrti nezapomenou. Vzpomenu si na ni vždy, když v obchodě беру z regálu typickou vychlazenou kostku ve stříbrném obalu a přemýšlím, jak dlouho asi ležela v mrazicím boxu nějakého skladu. Koupit totiž čerstvé máslo je dnes takřka umění. A pokud nemáte známého farmáře, k lahodné pochutině (i když zatracované nutričními specialisty) se jen tak lehce nedostanete.

Když si tedy chcete namazat chleba nebo rohlík pořádným máslem, které dělá čest svému jménu, nebo pokud chcete umíchat jíšku, aniž byste měli okolí sporáku jak po výbuchu, najděte si svého farmáře. Máslo u něj bude asi dražší, ale nelitujte těch pár korun navíc. A nemusíte mít ani strach z toho, že se vám máslo brzy zkazí, protože do něj farmář nepřímíchal žádné konzervační látky. Je totiž většinou tak chutné, že se v lednici dlouho „neohřeje“. A když už u takového zdroje budete, nezapomeňte si u něj koupit i další domácí produkty!

Brzy bude podobné laskominy nabízet i rodinná farma Bio Vavřinec s.r.o. (dříve EKOFARMA ŠMAKAL spol. s.r.o.) z Okrouhlice u Benešova. „V říjnu nebo listopadu bychom měli mít schválený provoz a začneme prodávat v regionu a směrem ku Praze. Naši filozofii je vyrábět pokud možno z toho, co nám příroda dala, teď výrobky vyvíjíme a vymýšlíme,“ řekl majitel Antonín Šmakal. V nabídce budou mít od másla, tvarohu a smetany až po jednoduché čerstvé a zrající sýry, jogurty a koktejly. Rozšíří tím současnou nabídku celozrnných mouk, které si melou z vlastního obilí.

„Pěstujeme různé plodiny, z obilovin bych připomněl špaldu, která je starodávnější a méně známá a dává se do chleba. Mlýn na obilí s čističkou jsme si pořídili kvůli snížení ekonomických rizik – platební morálka našich odběratelů totiž nebyla vždy dobrá. V současnosti meleme celozrnné mouky pšeničnou, špaldovou a žitnou, za rok by k nim měly přibýt i bílé mouky. Dodáváme je buď malým pekárnám, nebo je prodáváme na farmářských trzích,“ uvedl Antonín Šmakal.

Farma se zaměřuje na chov českého strakatého skotu, jehož mléko zkouší sama zpracovat. Na podzim chce otevřít sýrárnu, její nabídka ale bude podstatně širší. „Když už zákazník za námi přijede nebo si u nás něco objedná, chceme, aby dostal všechno na jednom místě, dodal Antonín Šmakal. „Snažíme se vyrábět poctivě, tedy třeba jogurt vyrábíme jenom z mléka, bez konzervantů, což je dneska přednost. Ne každý návštěvník si ho ale může koupit, protože do ceny se promítají náklady, a je proto vyšší. Snížit ji tím, že bychom nějak fixovali, nechceme. Řekli jsme si, že budeme dělat výrobky poctivě, ale taky za poctivou cenu. Nechceme konkurovat velkým továrnám a už vůbec ne Čině,“ říká farmář.

Problémem je ale podle něj až nečekaně velká nevzdělanost zákazníků. „Nevědí nic o potravinách, jejich výrobě a užití. Navíc často kvůli dvěma nebo třem korunám šetří na nesprávném místě. Budeme se muset zaměřit také na jejich vzdělávání,“ konstatoval Antonín Šmakal.

Jasno už má i o distribuci. Prodávát chtějí hlavně přes e-shop, který otevrou v rámci webové prezentace firmy v říjnu nebo listopadu. „Zdá se nám to jako nejlepší řešení, bude to jedna z hlavních větví naší distribuce. Objednané zboží lidem za příplatek zavězeme nebo pošleme, nebo si ho budou moci vyzvednout na odběrném místě. Síť odběrných míst vytvoří naši partneři, ať už malé krámky nebo fyzické osoby, které obchod zorganizují pro své okolí. Odběrná místa chceme mít v okruhu do 40 kilometrů od firmy, bude to opravdu jenom regionální záležitost,“ prozradil farmář. Další možností prodeje je podle něj spojení s nějakou distribuční společností, která začne výrobky s logem Bio Vavřinec zavážet do větší části republiky. „Nemáme na to ale zatím dostatečnou výrobní kapacitu,“ podotkl Antonín Šmakal. Prodej v supermarketech by podle něj mohl jméno firmy poškodit. „Chceme naše zákazníky znát. Nechceme být součástí akční nabídky velkých řetězců, která nám komplikuje život, protože

Bio Vavřinec v regionu působí od roku 1994. „Od počátku jedeme v systému ekologického zemědělství. Doplnění názvu firmy o slovo Bio Vavřinec bylo vedeno motivem začít produkovat nějaké výrobky a spojit je s regionem. A protože máme ve vsi kostel sv. Vavřince a děláme v systému ekologického zemědělství, vznikl Bio Vavřinec,“ popsal Antonín Šmakal. Hospodaří na 400 hektarech, z toho je 250 hektarů orné půdy a 150 hektarů luk. Před rokem na to byli čtyři, po rozjezdu mlýna a sýrárny očekávají zvýšení počtu zaměstnanců na deset až 12, v sezóně počítají i s pomocí brigádníků. „Zaměstnanci si pečlivě vybíráme, chceme, aby fungovali na vlně nadšení, protože pokud to bude jen jejich zaměstnání, tak to nebude to pravé. Sehnat takové lidi je ale umění, mnozí lidé totiž práci vytěsnili na okraj života a nepovažují ji za jeho přirozenou součást. Problémem je také sehnat kreativní lidi, kteří dokážou sami rozvinout nějakou myšlenku. Takových, na které se musí dennodenně dohlížet, je dost, ale o takové nestojíme. V současnosti třeba hledáme zodpovědného člověka zapáleného pro sýrářinu,“ řekl Antonín Šmakal.

A jaká je vize jeho farmy? „Zůstat na venkově, žít tady, vydělat si slušnou práci a přinést lidem slušné potraviny. Chceme vyrábět produkty, které si odběratelé dokážou spojit s regionem, a zároveň zaměstnat lidi z okolí,“ říká Antonín Šmakal a dodává: „Máme potenciál něco vyrábět, máme i potenciál někoho zaměstnat, největším nebezpečím je ale náš vlastní stát, který nám hází klacky pod nohy“. Nad vodou ho drží parta nadšenců, kterou dal dohromady a která s ním táhne za jeden provaz.

Antonín Šmakal hospodaří v místech, kde měl jeho děda třicetihektarový grunt, o který ale znárodněním přišel. Rodina ho restituovala v roce 1993. „Byl jsem pak jediným, kdo mohl farmu převzít. Mým snem nebylo dělat zemědělství, chtěl jsem studovat v jiném oboru, ale rodinná tradice mě nakonec dostihla. Dneska toho nelituji a myslím si, že mi to dává šanci vyniknout v oboru a v podstatě si to už užívám,“ přiznal. Poslání, které si zvolil, je sice trochu náročnější na čas a soukromý život, ale to mu nevádí. ♦

lidi kvůli ní už věří, že kvalitní máslo se dá vyrobit za 20 korun. Opravdu to nelze,“ konstatoval.

Firma Bio Vavřinec vyzkoušela i prodej na farmářských trzích, které se v České republice těší velké oblibě. „Druhý rok farmářských trhů se ale ukazuje, že mnohé možná brzy skončí, protože je jich moc, některé nejsou dobře organizované, pořadatelé začínají být hamižní, takže se tam prodávat nevyplácí,“ myslí si Antonín Šmakal. Přitom by podle něj stačilo, aby trh organizovali ti, co tam prodávají, protože jejich zájmem bude, aby si nekonkurovali víc, než je to nutné. „Budoucnost farmářských trhů je, ale musí se vytříbit, a to až tak na polovinu letošního počtu,“ řekl.

Jiří Vokál se na svět dívá rád z horkovzdušného balonu

žička Konopiště a panorama dokresluje zapadající sluníčko. Ten kraj kolem považuju za svůj domov, tady se cítím nejvíce. Léтали jsme třeba nad hradem Bouzov, nad rybníky v jižních Čechách, nad skalami v Českém ráji – všechno bylo kouzelné, ale já se vždycky rád vracím na Benešovsko, tady mě to baví,“ říká.

K balonovému létání se dostal ve 20 letech. Předtím zkusil další dobrodružné sporty – horolezectví, potápění, skoky padákem. Pak jednou potkal „balonáře“ a bylo rozhodnuto. „Přidal jsem se k nim a v roce 1981 jsem se stal pilotem, o dva roky později instruktorem a po revoluci dokonce inspektorem úřadu civilního letectví,“ vzpomněl. Udělat „balonový řidičák“ podle něj nebylo těžké. „Pilotní zkoušky jsou podobné jako na motorové letadlo, akorát nemáme aerodynamiku, ale aerostatiku, musíme mimo jiné znát stavbu balonu, navigaci, máme podrobnější meteorologii, jinak směrnice a předpisy jsou docela podobné,“ vyjmenoval.

Jiří Vokál miluje pohled na svět z ptáčích perspektivy. Když je krásně, říká: „dneska nás to nahoru pustí“, a je v sedmém nebi – ale nejen v tom pomyslném. Svůj život totiž před 30 lety spojil s balonovým létáním. A s jeho pomocí poznává krásu krajiny po celém světě. Létal už nad vrcholky Alp, v blízkosti polárního kruhu, v Tanzánii, Chile, Kataru nebo Saudské Arábii. Za svůj domov ale považuje Posázaví. „Zamiloval jsem si Benešovsko. Když sedíme na letišti v Nesvačilech, koukáme na Neštětickou horu, Chlum nebo Chvojen, na obzoru vykukuje vě-

V roce 1990 byl Jiří Vokál jedním ze zakladatelů firmy Prag tourist Ballooning, která byla první soukromou leteckou společností, co u nás vznikla po druhé světové válce. O šest let později se transformovala na JVBallooning, s.r.o. a od roku 2003 nese název Ballooning.CZ. Podrobnosti o současné firmě jsou na www.ballooning.cz.

„Zpočátku jsme létali v Praze, ale postupem času se tam podmínky změnily – přibyla konkurence, letový provoz zhoustl, ubývala startovací

místa, získat povolení k letu bylo stále náročnější. Situace se ještě zhoršila po útoci v Americe z 11. září 2001, kdy se Praha jako hlavní město stala pro vyhlídkové lety prakticky nedostupnou,“ popsal. Když se rozhodl hlavní město opustit, našel nové zázemí v Nesvačilech.

„Můžeme tady létat docela vysoko, až do 500 metrů, ale nejhezčí je to stejně tak do 300 metrů, kde je krásný výhled. Lidem se ale hodně líbí, když se jde na přistání. Balon kopíruje terén, je vidět spousta zvěře, člověk si uvědomuje tu nádhernou pohybu v prostoru,“ poznamenal.

Horkovzdušný balon se podle něj dá ovládat jenom vertikálně, tedy nahoru a dolů. „Abychom se dostali doprava nebo doleva, musíme najít správný proud větru v dané výšce. Každý let balonu je proto jiný, je to o improvizaci a zkušenostech pilota, letu to pak dodává punc dobrodružství a romantiky,“ dodal.

Horkovzdušný balon patří podle Jiřího Vokála k nejbezpečnějším dopravním prostředkům. Do jeho koše ale vždy vstupuje s respektem k povětrí. „Každý let je vlastně jen taková návštěva v prostoru, kde musím pozorně sledovat neustálé změny či jejich předzvěsti,“ říká. Napínavých situací ale přesto už několik zažil. Například letos v lednu létal měsíc v Kataru. Při jednom přistání začal znenadání foukat silný vítr a koš při poměrně vysoké rychlosti dosedl na kamenitý terén. Odesl to jen přístroj kameramana místní televize. ♦

Regionální výrobci a farmáři, ozvěte se!

Hledáme výrobce a farmáře, kteří mají co nabídnout a nechtějí zůstat utajeni svému okolí. Nabízíme jim možnost propagace na našich webových stránkách www.posazavi.com v rubrice Tržiště. Je rozdělena zatím do sedmi podkapitol, a to textil, potraviny, dřevo, keramika, kov, kůže a sklo. Klidně k nim ale mohou přibýt další. Nebojte se a dejte o sobě vědět, prozradíte,

co děláte a čím je váš výrobek výjimečný. Informace můžeme zveřejnit také v našem čtvrtletním Zpravodaji Posázaví.

Pekaři, kováři, řezbáři, farmáři, keramici a další zruční řemeslníci se mohou přihlásit sami, nebo o nich může dát vědět kdokoliv. Máte svůj oblíbený obchůdek s domácím pečivem, klo-

báskami, keramikou nebo koženými výrobky? Napište nám o tom. Víte o nějakém zemědělci, který nabízí produkty ze svých zahrad, polí, stájí a dvorů? Dejte nám o něm vědět. V Posázaví je totiž určitě hodně šikovných lidí, kteří si zaslouží, aby se o nich vědělo. ♦

jt

Ratměřice mají recept na to, aby život na vsi nebyl nudný

Život v malé obci nemusí být vždy nudný. Nevěříte? Zajedte do Ratměřic. Mají sotva 270 obyvatel, ale už se o nich ví v celé republice. Může za to vítězství v celorepublikovém kole soutěže Vesnice roku 2010. Nebylo to ale zadarmo. Přesvědčit komisi, že právě tahle veska s téměř 800letou historií má na titul právo, nebylo snadné. Ratměřickým se to ale povedlo. A jaký je jejich recept? Řečeno slovy průkopnice české kuchyně Magdaleny Dobromily Rettigové: „Dej dohromady partu lidí, kterým je lenost na hory vzdálena a k legraci nemají daleko, vraž k tomu kupu dobrých nápadů i trochu peněz z obecní kasy, přikrej poklicí, pořádně zamíchej, nechej zavřít a dojít. Kdyby se to náhodou vyvařilo, přílej k tomu nějaké překvapení či dobře kořeněnou vychytávku“.

Lidi, kterým je lenost na hory vzdálena a k legraci nemají daleko, je v Ratměřicích určitě dost. Jak jinak si vysvětlit, že v obci působí tolik spolků a dobrovolných organizací – Myslivecké sdružení Opatov, Sbor dobrovolných hasičů, Spolek pro občanské záležitosti, Tělovýchovná jednota Svoboda Ratměřice, Ratmírova potulná divadelní společnost, Klub seniorů a Rybářský spolek. Každý spolek přitom „vidí“ i za dveře vlastní klubovny. Všechny jsou totiž aktivními partnery obce při údržbě a obnově veřejných prostor i organizování společenských a kulturních akcí. A na výsledku je to znát. Upravená veřejná prostranství, nová naučná stezka, rekonstruované fotbalové hřiště, opravené chodníky – za vším jsou hodiny práce dobrovolníků. A taky statisíce až miliony korun. Z vlastního rozpočtu by to obec nezvládla, daří se jí ale získávat dotace.

„Náš roční rozpočet se pohybuje kolem tří milionů korun. Nebýt dotací, tak nedosáhneme na velké investiční akce. Prodlali jsme i obecní dům, abychom měli na úhradu spoluúčasti u dotací. Z vlastních peněz bychom si nemohli nic dovolit, protože na investice máme ročně maximálně 500 000 korun,“ řekl starosta Viktor Liška.

V Ratměřicích v současnosti dokončují stavbu nového fotbalového hřiště, na podzim začnou stavět přečerpávací stanici, která vyřeší odkanalizování celé obce. „Máme pořád co dělat – stav komunikací do našich osad Skřýšov a Hrzín je na hraně, budeme muset modernizovat čistírnu odpadních vod. Jsou to velké akce, ale tak je to i v jiných obcích,“ dodal starosta.

V současnosti obec chystá také architektonickou studii a projektovou dokumentaci na rekonstrukci a dostavbu obecního úřadu. „Je to ve fázi

komunitního plánování, architektonickou studii představíme lidem, aby si vybrali vzhled fasády. Se zastupiteli už jsme se dohodli na využití budovy – chceme ji rozšířit, aby tam vznikl prostor pro spolky, knihovnu a obecní úřad, malá herna nebo tělocvična, kterou by mohla využívat i mateřská škola, která sídlí na radnici. Ještě by tam měl zbýt prostor na tři malometrážní byty. Projekt je ucelený, není to jen o obecním úřadě,“ popsal starosta. Realizace projektu by měla proběhnout po etapách, v roce 2012 na něj obec požádá o dotaci.

„Rozdělit investiční akce na etapy je vhodnou cestou pro malé obce, které si nemohou vzít najednou velké sousto v podobě velké dotace. Například loni jsme tímto způsobem dokončili projekt zaměřený na zvýšení bezpečnosti a zpřístupnění dopravy v Ratměřicích. Obnášel stav-

bu chodníků, nových povrchů silnic, pěší stezky za úřadem, nových čekáren a autobusových zálivů. Realizovali jsme ho čtyři roky, každý rok se udělala část, na něco jsme dostali dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury, na něco z krajského fondu dopravy,“ dodal starosta.

Letos Ratměřické čeká ještě jedna velká investiční akce – stavba přečerpávací stanice a tlakové kanalizace. „Čekáme na to čtyři roky a teď jsme na akci dostali čtyřmiliónovou dotaci z krajského fondu životního prostředí,“ řekl Viktor Liška. Práce by měly začít na podzim. V současnosti jsou odkanalizovány jenom dvě třetiny

Ratměřic, stavba pomůže hlavně lokalitě s novou výstavbou rodinných domů, z níž se samospádem voda do čistírny nedostane. Na jižním konci vesnice proto vznikne přečerpávací stanice, kterou s čistírnou propojí tlaková kanalizace.

Odměna milion korun, kterou obec dostala za vítězství v soutěži Vesnice roku, padla na dokončení rekonstrukce sportovního areálu. „Měli jsme líbezná hřiště, bylo ale k smíchu, protože bylo do kopce. Sport a fotbal má v Ratměřicích velkou tradici, máme dvě mládežnická mužstva a dva týmy dospělých, proto jsme se rozhodli vybudovat pro ně zázemí – rovné hřiště. V prvním roce na to dostala dotaci tělovýchovná jednota z programu Zelený trávník. Celkové náklady jsou přes dva miliony korun,“ konstatoval starosta.

Ratměřice investují také do cestovního ruchu a prodloužily naučnou stezku sedláka Oneše. Navazuje na naučnou stezku Po stopách bitvy u Jankova, kterou vybudovala v roce 2007 sousední obec Jankov. Ratměřičtí k ní tehdy přidali tři zastavení, kde formou komiksu postaveného na příběhu sedláka Oneše přiblížili nelehký osud obyčejných obyvatel během třicetileté války a hlavně bitvy u Jankova, která přinesla celému kraji zkázu – Ratměřice byly tehdy vypáleny. Jankovská část stezky je více o vojenské historii, ratměřická se zase víc zaměřuje na každodenní život. „Vytvořili jsme proto postavu sedláka Oneše a z komiksového hrdiny se stal hrdina živý. Na dalších zastaveních si mohou návštěvníci, hlavně děti, poskládat puzzle s podobiznou sedláka Oneše, nařezat a naštípat dříví, opět si buřty, postavit Onešovi domeček. Jsou tam také přírodní prolézačky,“ popsal Viktor Liška. První část stezky pomohla postavit dotace z Programu obnovy venkova prostřednictvím Mikroregionu Džbány, na druhou část dostala obec dotaci z ministerstva pro místní rozvoj.

V Ratměřicích je také zámecký areál, který má od loňského roku nového majitele. Ten ho chce přestavět na hotel a ke spolupráci přizval i obec. Výsledkem je partnerská smlouva, podle níž se obec bude moci podílet na společenském využití zámku.

Výsledky společné práce budou Ratměřičtí prezentovat příští rok v Evropské soutěži obnovy vesnice, která má téma Na stopě budoucnosti. ♦

Obec Postupice nezapomíná ani na investice v přilehlých osadách

Nová úprava pitné vody v Postupicích, opravené silnice v Milovanicích, rekonstrukce veřejného osvětlení, prodloužení dešťové kanalizace

v Lísku. To je jen několik položek z investičního účtu obce Postupice v posledním roce. A další akce připravuje – třeba odbahnění Nadliseckého rybníka, opravu místních komunikací v Čelivě a části silnice mezi Miroslaví a Vrbětínem, výměnu autobusových zastávek či rozšíření školní kuchyně. Na něco obec získala dotace, jiné opravy a stavby hradí ze svého, bez použití cizích finančních zdrojů. Dobrým hospodařením si totiž každoročně dokáže vytvořit dostatečnou finanční rezervu.

„Díky vytvořeným rozpočtovým rezervám si nemusíme brát úvěry. První a poslední úvěr jsme měli na plynofikaci v roce 2001, kdy prostředky byly velice omezené. Jsme zvyklí hospodařit nejméně s třímilionovou rezervou, což je dobrý pocit, protože nemusíme obracet každou korunu a víme, že máme peníze i na nepředvídatelné věci,“ říká starosta Miloslav Půta. Obec podle něj hospodáří s ročním rozpočtem řádově kolem 16 milionů korun. Z toho daňové příjmy představují zhruba 11 milionů korun. „K poslednímu prosinci loňského roku jsme na účtu měli kolem osmi milionů korun. Když jsem začínal před 13 lety, neměli jsme rezervy a na rozvoj obce zbývalo kolem 300 000 korun, z toho se moc udělat nedalo,“ vzpomněl starosta.

Obec s 1150 obyvateli podle něj přitom má stále do čeho investovat. Do jejího správního obvodu totiž patří dalších 15 osad. „Mnohým z nich kazí

vzhled staré plechové autobusové zastávky, takže jsme se rozhodli letos udělat první dvě nové, řádově to bude stát do 100 000 korun. Trápit nás také nevzhledné okolí kontejnerů na třídění komunálního odpadu. Technické služby Benešov je vyvážejí jednou týdně, což hlavně v létě nestačí. Budeme s nimi proto jednat o zvýšení počtu odvozů. Hnízda s kontejnery ale chceme také upravit,“ prozradil starosta.

Velkou investicí bude odbahnění Nadliseckého rybníka, na které dostala obec čtyřmilionovou dotaci. Vytěžené naplaveniny chce využít na rekultivace obecních pozemků, třeba u postupického fotbalového hřiště Plajchy, kde plánuje postavit hasičské sportoviště. „Ten prostor je dnes ostudou obce, chceme ho upravit. Dotaci na stavbu sportoviště jsme ale nezískali, požádáme o ni znovu,“ řekl starosta.

Obec také podala žádost o dotaci na zateplení a výměnu oken v mateřské škole. „Budeme žádat také o dotaci na zateplení základní školy, připravujeme další velkou stavbu na příští rok – rozšíření a modernizaci školní kuchyně. Její kapacita je vyčerpaná, a pokud chceme v budoucnosti rozšířit mateřskou školku, tak musíme zvýšit i kapacitu kuchyně,“ dodal starosta. Postupnou rekonstrukcí prochází také budova obecního úřadu – některé opravy obec hradí z dotací, jiné z vlastních zdrojů. Zbývá už jen vyměnit okna a zateplit fasádu budovy. Z vlastních zdrojů obec letos také postaví dětské hřiště v Nové Vsi. „Snažíme se do akce zapojit občany, aby řekli, co všechno tam chtějí. Jejich projekt potom obec zrealizuje,“ konstatoval Miloslav Půta. Velkou bolestí je podle něj také špatný stav vodovodního řádu v Postupicích starého přes 40 let. Budou proto postupně pokračovat v jeho rekonstrukci. ♦

V Posázaví přibývá předškoláků – obce a města rozšiřují školky

Obce a města v Posázaví zaznamenaly stejně jako jiné regiony v republice zvýšený zájem o místa v předškolních zařízeních. Ve snaze uspokojit poptávku se řada z nich rozhodla své mateřské školy rozšířit nebo modernizovat. Nové prostory dostaly například děti ve Vlašimi, Týnci nad Sázavou, Teplýšovicích i Hulicích.

Ve Vlašimi vznikla novostavba dvoutrídni mateřské školy s kapacitou 56 dětí. Město získalo na její stavbu dotaci přes 20 milionů korun z Regionálního operačního programu Střední Čechy, dalších zhruba 14,5 milionu korun hradilo ze svého rozpočtu. Při zápisech se do nové školky přihlásilo celkem 79 dětí, z toho jich bylo 55 přijato. Pro 20 odmítnutých dětí se našla

místa v ostatních školkách ve městě, další děti mladší tří let mohou využít služby hlídání Centra denní péče při MŠ Vorlína.

Novou budovu školky otevřeli také v Týnci nad Sázavou. Dvoutrídni zařízení pro 50 dětí bylo postaveno ve školním areálu v Komenského ulici během čtyř měsíců. Investorem bylo město a náklady na stavbu dosáhly 8,6 milionu korun. Celková kapacita týnecké školky je 209 míst. K zápisu přišlo 143 dětí, přijato bylo 105 z nich.

Přístavět k mateřské škole nové křídlo pro 21 dětí se rozhodli také v Teplýšovicích, protože počet míst v předškolních zařízeních tam byl dlouhodobě nedostačující. Modulová stavba

včetně sociálního zařízení a šatny vyrostla během pouhých deseti dnů. Dotaci se Teplýšovicím získat nepodařilo a nedostatek financí vyřešila ve spolupráci se třemi okolními obcemi. Stavba za přibližně 2,5 milionu korun tak vyřešila problémy čtyř obcí. Současně s přístavbou se opravil i původní zděný objekt školky, čímž se navýšila její celková kapacita na 51 míst.

Úplně v novém je také Mateřská škola v Hulicích, jejíž kapacita je 24 dětí. Práce na velké rekonstrukci interiéru, výměně střechy, zateplení objektu a nové fasády skončily těsně před začátkem prázdnin. Stály 1,5 milionu korun. ♦

jt

Chráněná krajinná oblast Blaník třicetiletá

Chráněná krajinná oblast Blaník se nachází jižně od Prahy u Vlašimi a svou rozlohou 41 km² je nejmenší chráněnou krajinnou oblastí v České republice. Když se díváme na krajinu pod Blaníkem, připadá nám důvěrně známá. Je stále podobná krajině, jakou si pamatujeme z dětství nebo z vyprávění našich babiček. Právě pro svou zachovalost, harmonii a biologickou vyváženost bylo území vyhlášeno na přelomu roku

1981 a 1982 chráněnou krajinnou oblastí. V letošním roce si tedy připomínáme její 30. „narozeniny“.

Od jihu k severu protéká CHKO Blaník řeka Blаницe s četnými meandry hustě lemovanými vrby. Z jejího údolí vyčnívá památný vrch Velký Blaník opředený pověstmi o blanických rytířích. V jeho těsné blízkosti stojí jeho menší bratr – Malý Blaník. Oba vrchy pokrývají nejceněnější lesní hvozd, které se odívají do různobarevného hávu podle jednotlivých ročních období. Vrcholové partie Blaníků jsou tvořeny cennými bukovými porosty a byly vyhlášeny Přírodními rezervacemi Velký Blaník a Malý Blaník.

Velké bohatství krajiny pod Blaníkem se skrývá v mokřadních loukách, které se staly důvodem pro vyhlášení dalších chráněných území v CHKO Blaník, a to Přírodní rezervace Podlesí a Přírodních památek Částrovické rybníky a Rybník Louňov. Prstnatec májový kdysi kvetl v květnu na každé vlhčí louce, později byly louky odvodněny spleť trubek a prstnatce se ztra-

tily. V CHKO Blaník ale na zachovalých loukách stále rostou. V pozdním létě můžeme na loukách najít tolíji bahenní.

Správa CHKO Blaník pečuje o 21 památných stromů – impozantní je smrk „Velký Mnich“ na Malém Blaníku nebo věkovité lípy u kostelíku v Libouni.

Nejnávštěvovanějším místem v CHKO Blaník je rozhledna na vrcholu Velkého Blaníku, která zde byla postavena Klubem českých turistů již v roce 1941. Za pěkného počasí nám nabídne dálkové podmanivé pohledy do podblanické krajiny až za hranice CHKO Blaník. K rozhledně dovede návštěvníky naučná stezka „S rytířem na Blaník“. Průvodcem po stezce je blanický rytíř, který poutníky na 14 naučných zastaveních seznámí s přírodou Velkého Blaníku a okolí, s historií jeho osídlení či pověstí o blanických rytířích. K vidění je kopie základního kamene Národního divadla v Praze pocházejícího z Blaníku nebo socha rytíře. Součástí stezky je geologická expozice hornin Podblanicka, kde je pod širým nebem vystaveno 21 velkých vzorků hornin z regionu. Autoři stezky mysleli rovněž na malé turisty, kteří si na 17 hravých zastaveních mohou ověřit své znalosti o přírodě a formou zábavných úkolů se něco nového dozvědět. Mohou si vyzkoušet, zda doskočí dále než žába nebo zajíc, jak zní dendrofon, ověřit si, jestli poznají stromy podle kůry a listů nebo se u torza starého stromu seznámí s jeho obyvateli. Své

putování po stezce mohou návštěvníci začít buď na parkovišti nad Louňovicemi pod Blaníkem, nebo nad obcí Kondrac u Krasovic. Naučná stezka vede po červené turistické značce.

Další naučná stezka s 9 zastaveními propojuje Malý Blaník s Přírodní rezervací Podlesí. Na vrcholu Malého Blaníku dovede návštěvníky ke zřícenině barokní kaple Sv. Máří Magdalény, která byla v 18. století významným poutním místem. Výchozím i konečným bodem stezky je parkoviště pod Velkým Blaníkem u Louňovic pod Blaníkem. Stezka je značena žlutým místním značením a její část vede po červené turistické značce.

Informace o regionu, o turistických zajímavostech, tipech na výlety a o právě probíhající akcích poskytne turistům informační centrum na zámku v Louňovicích pod Blaníkem. Podrobněji se můžete s CHKO Blaník seznámit na jejích internetových stránkách www.blanik.nature.cz. ♦

Ivana Křížová

Kraj blanických rytířů se chce stát národním geoparkem

Kraj Blanických rytířů kandiduje na titul „národní geopark“. Chce se tak představit návštěvníkům z trochu jiného úhlu pohledu a pozvat je k prozkoumání geologicky zajímavých míst.

Termín geopark označuje území, které poskytuje obraz o vývoji země a poukazuje na význam místního přírodního bohatství pro ekonomický a kulturní rozvoj společnosti. Do rozvoje a ochrany území geoparku je zapojena veřejnost, je přitažlivý z hlediska cestovního ruchu a využitelný pro vzdělávání veřejnosti. Titul národní geopark uděluje ministerstvo životního prostředí, které též koordinuje Síť národních geoparků. Vznik geoparku je vždy založen na iniciativě místních lidí a organizací. Vyhlá-

šení geoparku nepřináší místním obyvatelům žádná nová omezení (nejde o vyhlášení zvláště chráněného území), jeho cílem je zejména zviditelnění geologických zajímavostí regionu.

Čím se může pochlubit plánovaný národní geopark Kraj blanických rytířů? Především je to významný zlomový systém Blanická brázda probíhající z východního okolí Prahy přes Tábor, České Budějovice až do Rakouska. K dalším zajímavostem patří bezesporu hadce u Želivky, které hostí zajímavá společenstva rostlin. Pro návštěvníky regionu jsou atraktivní také místa, kde v minulosti probíhala těžba nerostných surovin. Příkladem je bývalý zlatodůl Roudný, kde ČSOP Vlašim již nyní připravuje novou interak-

tivní naučnou stezku. Její vznik podporuje Státní zemědělský intervenční fond prostřednictvím dotačního programu Leader.

Český svaz ochránců přírody Vlašim, který program udržitelného cestovního ruchu Kraj blanických rytířů koordinuje, nyní čeká náročná příprava dokumentace k oficiálnímu vyhlášení národního geoparku. Proces zahrnuje podrobné mapování geologických i jiných přírodovědných a kulturních lokalit, jejich propagaci a představení veřejnosti přímo v terénu. Projekt Příprava geoparku Kraj blanických rytířů je podpořen z revolvingového fondu MŽP. ♦

Kateřina Červenková

Kraj blanických rytířů je členem Asociace regionálních značek

Český svaz ochránců přírody Vlašim, který koordinuje program udržitelného cestovního ruchu Kraj blanických rytířů, byl přijat za člena Asociace regionálních značek. Připojí se tak k řadě dalších tradičních regionů, které udělují značku „regionální produkt“ svým místním výrobkům a službám. Výrobci z regionu se o novou značku „Produkt z Kraje blanických rytířů“ budou moci ucházet již na podzim tohoto roku.

Regionální značení výrobků nebo služeb je určeno zejména turistům, kterým dovoluje objevovat region a užívat si jeho atmosféru novým netradičním způsobem, a místním obyvatelům, kteří mohou nákupem značených výrobků podporovat „své“ místní výrobce. Výrobci získají díky značce různé výhody, zejména jednoduchou

propagaci své produkce, nové kontakty a možnost nových forem spolupráce. Asociace regionálních značek v současnosti sdružuje 18 regionů značících své produkty.

Certifikační komise v Kraji blanických rytířů poprvé zasedne v říjnu 2011. Zájemci z okresu Benešov si mohou již nyní připravovat nominace svých výrobků a služeb. Obracet se mohou na koordinátora značky Český svaz ochránců přírody Vlašim na e-mailové adrese kbr@csop.cz a telefonním čísle 777 800 461 (Kateřina Červenková).

Užitečné informace naleznou též na webových stránkách <http://www.regionalni-znacky.cz>.

Regionální značkou se označují zpravidla řeme-

slné výrobky (např. výrobky z pleteného dřeva, slaměné výrobky, fotografie, keramika, šperky, apod.), potraviny a zemědělské produkty (pečivo, mléko, sýry, maso, obiloviny, víno, ovoce, zelenina, nápoje, lesní plody, ryby, med, apod.) a přírodní produkty (léčivky, bylinné čaje, rákos pro stavební účely, extrakty z rostlin pro kosmetické účely, kompost, apod.). Značku může získat výrobek jak tradiční tak i nový, jestliže splní daná kritéria a certifikační komise rozhodne o jejím udělení. Mezi kritéria pro udělení značky výrobkům a službám patří vedle jejich kvality a šetrnosti k přírodě především jejich původ a vazba na region. Časem přibude též certifikace služeb, zejména služeb ubytovacích a stravovacích. ♦

Kateřina Červenková

Ekocentrum Čapí hnízdo dává nahlédnout do tajemství přírody

Pestrost přírody, tajuplnost ptačího tahu i různá plemena koní, skotu, ovcí a koz poznají návštěvníci Ekocentra Čapí hnízdo, které nedávno otevřela Ochrana fauny ČR v areálu Farmy Čapí hnízdo u Olbramovic. Domov zde ale našlo také několik zvířat, která se kvůli svému trvalému handicapu už nemohou vrátit do volné přírody.

Hlavní budova ekocentra, roubené stavení s přednáškovým sálem, učebnou pro výukové programy a řemeslné dílny, recepce a malým obchůdkem s upomínkovými předměty připomíná starou vesnickou malotřídku z počátku 20. století. Venkovní expozice dostala podobu vesnického dvorku s bylinkovou zahrádkou, holubníkem a roubenou studnou. V ohradě kousek od ní pobíhají prasata a kozy. Labyrintem cest se pak návštěvník dostane k voliérám se sovou pálenou, kalousem, výrem a puštíkem. V dalším kotci může vidět lišku, v další ohradě se povalu-

je divoké prase. Malý rybníček je rájem vydry, nedaleko se vodou brodí čápi nebo volavka.

Areál farmy Čapí hnízdo vznikl na místě někdejší osady Kačerova Lhota, která zanikla během třicetileté války. Později zde byl vystaven Nový Dvůr Semtín, který po druhé světové válce a znárodnění postupně chátral. Farma, která na jeho místě nyní vznikla, dostala jméno po čápech, kteří se v kraji uhníždili v roce 1932. Na komíně dvora Semtín hnízdí pravidelně od roku 1947.

Ekocentrum Čapí hnízdo provozuje občanské sdružení Ochrana Fauny České republiky. Vznikla v roce 1998. Začínala v areálu zdevas-

tovaného zahradnictví v nedalekých Voticích, kde vybudovala Stanici pro zraněné živočichy a později Krajské Centrum ekologické výchovy. Její činnost pravidelně finančně podporuje kolem 140 obcí z okresů Benešov, Tábor a Příbram. „Nesmírně si toho vážím. Je jedno, jestli pošlou 200 Kč nebo 150 000 korun, ročně ale od obcí dostáváme dohromady přibližně 600 000 až 650 000 Kč,“ říká předseda a zakladatel Ochrany fauny ČR Pavel Křížek.

Stanice pro zraněné živočichy Ochrany fauny přijme ročně kolem 800 zraněných volně žijících živočichů. Výrazně stoupá také poptávka po ekologické výchově. Kapacita bývalé votické stanice proto přestala stačit. Pomoc nabídla města Tábor a Příbram, kde Ochrana fauny otevřela pobočky Centra ekologické výchovy. „Návštěvnost centra a našich výukových programů stoupá, zatímco v roce 2008 je absolvovalo 16 500 lidí, loni už jich bylo 27 500,“ dodal Pavel Křížek. Otazníky ale visely nad stanicí pro zraněné živočichy. Její kapacita byla nedostatečná a jen s velkým vypětím se jí dařilo dodržovat zpřísnující se legislativní podmínky. Ve Voticích se vhodné prostory získat nepodařilo, Ochrana fauny proto začala budovat svou novou základnu v Hrachově u Slapské přehrady. Na votickou stanici ale nezavřela, naopak personálně ji posílila, pořídila moderní vybavení včetně inkubátorů na odchov mláďat a stanice dostala akreditaci ministerstva životního prostředí. Výstavní prostory v areálu stanice jsou zároveň významným kulturním centrem ve Voticích.

„Finanční stabilitu se nám podařilo zajistit tím, že máme více zdrojů financování – stát, obce i soukromé sponzory,“ dodal Pavel Křížek. Největší sponzor Ochrany fauny Pavel Hlaváček sdružení nabídl svůj statek v Hrachově. V minulosti tu už na své náklady vybudoval psí útulek a stáje pro týraná hospodářská zvířata za asi 17

milionů korun. V jejich sousedství nyní staví Ochrana fauny svou novou základnu. Stavba bude hotova letos na podzim, veřejnosti se nový areál otevře na jaře příštího roku.

A co považuje Pavel Křížek za největší přínos Ochrany fauny v její dosavadní historii? Kromě záchrany stovek živočichů třeba to, že se jí podařilo prosadit klíčová místa přírodního parku Džbány – Žebraček do systému evropsky cenných stanovišť Natura 2000, takže nejcennější louky u Budenína a Kališť jsou do budoucna ochráněny. Rozšířily se i plochy luk v regionu, kde kvůli výskytu kriticky ohroženého chřástala polního platí speciální režim jejich obhospodařování – zemědělci je mohou sekat až v polovině srpna, kdy chřástalové vyvedou mláďata. Z iniciativy Ochrany fauny se také podařilo prosadit do energetického zákona povinnost firem zabezpečit do 15 let trasy vysokého napětí tak, aby na nich nehynuli ptáci. Pomohla k tomu i kontroverzní výstava Světlo pro Prahu, která poukazovala netradiční formou na utrpení ptáků na sloupech elektrického vedení. Zhlédlo ji téměř 250 000 lidí a stala se impulsem ekologizace venkovního elektrického vedení nejen v ČR, ale také v zemích Visegrádské čtyřky. Neméně důležitým faktem je i to, že areál OFČR ve Voticích se stal hlavním turistickým cílem tohoto města. Snad i proto dostal Pavel Křížek prestižní ocenění v celosvětové soutěži „Podnikatel roku 2010“ za všechny tyto aktivity, a to v kategorii sociálně prospěšný podnikatel. ♦

jt

Po letní přestávce nabídne MC Hvězdička řadu nových programů a kurzů

Po letních prázdninách začíná provoz v benešovském Mateřském centru Hvězdička tradičně zábavným dětským odpolednem s táborákem na zahradě fary římskokatolického kostela na Karlově. Tato akce je spojená s táborákem, opékáním buřtíků, zpíváním písniček při kytáře a dalším bohatým programem plným her a soutěží.

Tak jako v minulém roce mohou Hvězdičku navštěvovat děti s maminkami (případně i další zájemci) 5 dní v týdnu, vždy od pondělí do pátku. Program je rozšířen nejen v herně v Piaristické koleji na Masarykově náměstí, ale i v tělocvičně v Dukelské ulici v budově vojenské ubytovny. V nabídce zůstávají osvědčené programy a kroužky: cvičení dětí od 3 měsíců do 5 let, atletika, cvičení pro těhotné, zdravotní cvičení, zumba, hudební kroužky – flétna, Yamaha, hraní s písničkou, výtvarné kroužky – šikovné ručičky, dílny pro dospělé, logopedická prevence, grafomotorika, angličtina pro děti i dospělé (s hlídáním dětí), příprava na školu, poradna pro těhotné a kojící ženy.

Nově se v nabídce Mateřského centra Hvězdička objeví: školička s Hvězdičkou, a to dva dny v týdnu (pondělí a pátek), výtvarné dílny a keramika pro dospělé s hlídáním dětí (středy dopoledne), keramika pro děti mezi 3,5 až 5 lety, výtvarné tvoření pro děti od 1. do 4. třídy, tanečky pro kluky i holčičky od 3 do 6 let, francouzština pro dospělé a Pilates pro dospělé. Přihlášky do kroužků jsou přijímány v průběhu celého roku.

Do Hvězdičky samozřejmě mohou přijít i ostatní jen tak si pohrát. K tomu účelu je volně při-

stupná herna vždy ve čtvrtek, v čase od 09:30 do 11:30. V herně je prolézačka s klouzačkou

poradkyní Mgr. Jitkou Hřebeckou). Připravujeme opět halloweenský lampionový průvod

ve tvaru lodě. Hezky doplňuje interiér herny, který je laděn stylově do podoby mořské hladiny včetně majáku. Děti si ji velmi oblíbily.

Vedle jmenovaných pravidelných programů připravuje Hvězdička na podzim i řadu nepravidelných akcí. V listopadu se budou konat dvě besedy, a to na téma „Pevné objetí“ s Mgr. Janou Šeborovou a druhá pro nastávající maminky na téma „O těhotenství, porodu a kojení“ s porodními asistentkami a laktanční poradkyní (vrchní sestrou gynekologicko-porodnického pavilonu Vladimírou Stěhulovou, staniční sestrou porodního sálu Janou Císařovou a laktanční

v maskách - strašidla, strašidylka a další pohádkové bytosti vyrazí letos na již osmý ročník. Trasa povede přes centrum Benešova na kopec Na Klášterce, kde bude zakončena ohňostrojem. A samozřejmě nezapomeneme ani na velmi oblíbené půlhodinky s pohádkou v domě seniorů v ulici Villaniho, které se uskuteční 31. října (O Kobližkovi) a 21. listopadu (O Šípkové Růžence).

Veškeré informace o nabídce Hvězdičky jsou na www.hvezdicka.info. Informace rádi poskytneme také na e-mailu: hvezdicka@hvezdicka.info nebo na telefonu 731 197 930. ♦

Rozloučení s prázdninami v duchu olympijských kruhů

V Mateřském centru Hvězdička proběhlo toto léto již druhé příměstské soustředění atletického kroužku. „Letos jsme tábor ladili do tématu olympijské kruhy“, říká trenérka Jana Kahounová a dodává: „Děti se naučily, jaký význam

mají olympijské kruhy, jejich barvy, olympijské heslo a olympijský slib. Byly rozděleny do družstev podle barev olympijských kruhů a světadílů. Každé z družstev mělo trička v barvě jednoho z olympijských kruhů, na která si namalovalo obrázek kontinentu, který reprezentovalo. Po celých pět dní družstva mezi sebou soutěžila v různých disciplínách na suchu i ve vodě.“

Děti si užily nejen spoustu zábavy, aktivit, tvoření, ale i tradiční výlet, tentokrát konopištským vláčkem z Benešova na Chvojen, kterým projely za doprovodu houkání a cinkání zvonků centrem města. Opět navštívily jezdecký klub a svezly se na koních. Velkým zpestřením pro děti byla letos návštěva Sladovky, kde jim David Hart připravil lanové pře-

kážky a vědomostní hru. Tábor byl zakončen cyklovýletem, do kterého se každý rok zapojuje stále více dětí i rodičů. Všichni 11 km trasu do Konopištského parku zvládli skvěle. ♦

Blanka Škorpová

Karel Maršálek: Tanec je sport jako každý jiný

Je to sport jako každý jiný. Ne každý to tak ale vnímá. A přece je za ním třeba vidět hodiny a hodiny na tanečním parketu, propocené dresy, prošoupané boty. I to je společenský tanec.

Nejen ladné pohyby upravených a vždy usmívajících se párů, které bývají ozdobou plesů a dalších společenských událostí. To už je pomyslná třešnička na dortu „upečeném“ z kilogramů dřiny a litrů potu. Jitka a Karel Maršálkovi z Taneční školy SALTA by mohli vyprávět!

Taneční školu založili v roce 1990. Zprvu se zaměřili pouze na taneční kurzy pro mládež, o čtyři roky později se výuka tance stala jejich hlavním zaměstnáním. V taneční škole se věnují dětem od čtyř let až po dospělé. „Výběrovou dětskou třídu se zaměřením na sportovní tanec otevíráme většinou jednou za dva roky, z 90 procent jsou v ní děti, které si vybereme v mateřských školách,“ říká Karel Maršálek.

Vytvořit ale z malých dětí taneční páry, schopné spolu vydržet i několikaletý tréninkový maraton, je podle něj alchymie. „Občas se to povede, občas ne. Je to trochu jako manželství, ti dva si musí sednout a musí si k sobě najít cestu,“ popsal. Když se pak podaří dát dětský pár dohromady, dalším úskalím pro něj je období puberty obou protagonistů. „Děvčata přijdou do puberty dřív než kluci a ukočírovat to někdy není snadné. Je to prostě kompromis, jako v celém životě. Hodně také záleží na spolupráci s rodiči mladých tanečnicků,“ dodal Karel Maršálek.

Kolik dětí a mladých lidí jejich školou už prošlo, neví. „Bude jich ale pěkná řádka, nedá se to

spočítat. Jsou tam i děcka, která jsou pro tanec zapálená, ale když po čase zjistí, jaká je to dřina, tak od toho kolikrát utečou. Pak ale nastane další problém – co s jejich partnery, kteří chtějí tancovat dál? Je obrovská škoda, když vypláte pár, který dosáhne určité úrovně, a pak se na jednu rozpadne,“ řekl Karel Maršálek.

Někteří tanečníci také po čase zjistí, že výkonnostně už jít dál nechtějí. Vědí, že čím vyšší taneční třídu získají, tím vyšší budou nároky na trénování a už nejsou ochotni „propotit dvě trička místo jednoho“. Často je to také otázka financí – taneční boty stojí kolem 2 500 korun a děvčata potřebují dvoje – na standard a na latinu – a jeden pár na sezonu obvykle nestačí. Levnou záležitostí nejsou ani šaty, i když je některé šikovné maminky zvládnou ušít samy. K tomu doprava na soutěže, startovné, vstupné pro rodiče. „Laciný sport to není, a čím vyšší taneční třída, tím je to finančně náročnější. A to nás ještě podporuje město Benešov. Ale většinou máme takovou zkušenost, že když rodiče vidí, že jsou do toho jejich děti zapálené, tak ty peníze do toho dají, třeba oželi dovolenou,“ dodal Karel Maršálek. Velké poděkování za podporu proto podle něj patří právě městu Benešov.

Odměnou pak jsou úspěchy mladých tanečnicků. A letošní sezona se opravdu vydařila. Mladší junioři Luboš Vávra a Veronika Klápková získali ve standardních tancích nejvyšší třídu a v latinskoamerických si vytančili druhou nejvyšší třídu. Stejného úspěchu dosáhly i starší juniorské páry Jakub Ouřada s Nikolou Leciánovou a Pavel Strnad s Lucií Novákovou, tedy ve standardních tancích nejvyšší třídu a v latině druhou nejvyšší třídu. Dospělý taneční pár Lukáš Daniel a Eva Schütová vytančil třídu B ve standardu a v latině jim k tomu chybí jen kousek – účast v jediném finále. Úspěšní byli také David Vohanka s Denisou Sahulovou, kteří získali ve standardu i v latině druhou nejvyšší třídu, Vrába Blažek s Denisou Bartošovou, kteří mají ve standardu několik finálových umístění a vyšší třídu v latině, a pár Jakub Rajdl a Andrea Boubalíková, kterým se už začíná také dařit, a na svém kontě mají několik finálových umístění.

„Po delší době byla sezona pro náš sportovní klub velice úspěšná,“ shrnul Karel Maršálek. Páry už se ale pilně připravují na taneční ligu juniorů a mládeže, kterou TSK SALTA spolupřádá v polovině září a která je malou zkouškou na mistrovství republiky. To se uskuteční na začátku roku

2012 a zúčastnit se ho mohou jen ty juniorské páry, které získají nejvyšší taneční třídu. A mladým z TSK SALTA k tomu letos kromě Maršálkových pomáhali i jedni z nejlepších tanečnicků v Česku – finalista MČR ve standardních tancích David Vejchar a „latinář“ – vítěz jedné řady pořadu StarDance Jan Onder, kteří vedli letní taneční soustředění v Netvořicích. ♦

Posázaví je jedním z nejvyzbrojenějších regionů, ale v dobrém slova smyslu

O Posázaví se dá s nadsázkou říct, že je jedním z nejvyzbrojenějších regionů v České republice

ce. Vždyť v kterém jiném kraji najdete takový arzenál zbraní, kterým disponuje Vojenské technické muzeum v Lešanech? Jeho expozice v současnosti tvoří přes 700 ve většině případů funkčních historických tanků, kanonů, motocyklů, obrněných, nákladních a osobních vojenských vozidel, raketová technika, spojovací a ženijní prostředky a logistický materiál pocházející od roku 1890 do současnosti.

„Dá se opravdu říct, že Lešany jsou „nejvyzbrojenější“ posádkou v České republice, ale sem to patří. Posázaví bylo vždycky místem trampů, skautů, místem, kam jsme jezdili Posázavským Pacifikem na první čundry do přírody. Dneska

tady máme muzeum, které patří mezi přední v Evropě, rozsahem sbírek mezi největší. Myslím si, že návštěvnost tohoto muzea dává jasně najevo, že lidi v České republice i v zahraničí tohle muzeum potřebovali,“ říká Aleš Knížek, ředitel Vojenského historického ústavu Praha, pod který lešanské muzeum patří.

Ojedinelá expozice vznikla v roce 1996 v prostoru bývalých dělostřeleckých kasáren mezi obcemi Krhanice a Lešany u Týnce nad Sázavou. Rozsahem a složením svých sbírek se lešanské muzeum řadí mezi nejvýznamnější evropské instituce svého druhu. Unikátní je zejména sbírka československých vojenských dopravních prostředků z období let 1918–1939 a kolekce kanonů systému Škoda. Z období studené války mezi jedinečné exponáty patří raketová technika a také tanky z výzbroje Varšavské smlouvy i NATO.

Poutavým doplňkem vystavených exponátů jsou akce, při nichž návštěvníci vidí v pohybu vojenskou historickou i současnou techniku. Doslova fenoménem se pak stal Tankový den, který si každoročně nenechá ujít na 40 000 lidí. Program vždy doplní i představení nových pří-

růstků. Letos muzeum ukázalo v akci Škodu 998 Agromobil, která si zahrála ve filmu Kdyby tisíc klarinetů, a která se dochovala pouze ve dvou prototypch. Ten lešanský má podle Aleše Knížka číslo 1. Arénou se letos projel také americký stíhač tanků M36 Jackson, který muzeum získalo ze Slovinska. „Pořád je co sbírat,“ říká Aleš Knížek. Nouze o nové exponáty podle něj muzeum určitě nehrozí. ♦

Hasičské stanici v Jílovém u Prahy je 30 let

V letošním roce je tomu již 30 let, co byla v Jílovém u Prahy otevřena stanice profesionálních hasičů. Velký podíl a zásluhy na jejím otevření nesl tehdejší náčelník Veřejného požárního útvaru pan Kratochvíl. Jejím uvedením do provozu se výrazně zlepšilo zajištění požární ochrany nejen v Jílovém, ale především v celé jižní části okresu Praha – západ. V osmdesátých letech sloužilo na stanici pouze šest hasičů ve třísměnném provozu, přičemž počet zásahů se pohyboval v rádech několika desítek za rok.

Hasebním obvodem stanice Jílové je jižní část okresu Praha – západ a je přibližně ohraničen na severu Hlavním městem Prahou, na východě „starou benešovskou“ silnicí, na jihu spojnici obcí Kamenice – Netvořice – Buš a na západě řekou Vltavou. Hasební obvod stanice je velmi rozmanitý a specifický: strmá údolí řek Vltavy, Sázavy a Kocáby se spoustou rekreačních objektů, rozsáhlé lesní masivy, ale i průmyslové, skladovací a obchodní objekty v okolí Jesenice. Hasební obvod protíná několik státních silnic.

Zejména stará benešovská silnice, silnice č. 102 na Slapy, č. 105 přes Jílové a v loňském roce otevřený Pražský okruh. Nedá se opomenout ani železniční trať Posázavského Pacifiku. Na již zmiňované Vltavě stráží hasiči bezpečnost vodních děl Vrané, Štěchovice a Slapy. V oblasti se velmi rychle rozvíjí nová bytová výstavba i výstavba průmyslových a skladovacích podniků, která zvyšuje počet trvale bydlících obyvatel i hustotu provozu. V hasebním obvodu žije asi 46 000 osob, v letní sezóně se ale tento počet několikanásobně zvyšuje.

V současné době slouží na této stanici celkem 16 příslušníků – velitel stanice na denní směně a 15 hasičů rozdělených do tří směn. Každá směna má velitele družstva, technika, 2 strojníky a 1 hasiče. Pro zásahy využívají dvě cisterny, velitelský a dopravní automobil, přívěs na olejové havarie a dva motorové čluny. Kromě samotných výjezdů se hasiči podílejí na odborné přípravě svých kolegů z řad dobrovolných hasičů. Těm zde také zajišťují pravidelné prohlídky a plnění dýchacích přístrojů a snaží se být nápomocní při koupi nových technických prostředků. V roce 2010 zasahovala stanice Jílové celkem u 405 událostí včetně prověřovacích a taktických cvičení. ♦

Miroslav Český

Poznejte Posázavský Pacifik prostřednictvím nové brožurky a pexesa

Posázavský Pacifik, občanské sdružení propagující železnici a turistiku v Posázaví, vydalo nové propagační materiály. Barevná brožurka a pexeso přibližují zajímavosti legendární české trati, jejíž historii začali psát trampové. Především díky nim se Posázavský Pacifik stal symbolem železniční romantiky, úniku z města a velebení přírody.

Brožurka připomíná, že na počátku této legendy byla obyčejná železniční vlečka, která vedla z vr-

šovického nádraží přes Braník do modřanského cukrovaru. Už v roce 1882 po ní ale začaly jezdit i osobní vlaky, které Pražané využívali k cestám z města.

V útlé barevné knížce najdou zájemci také informace o občanském sdružení Posázavský Pacifik, které vzniklo v roce 1998 s cílem propagovat železniční dopravu a zachraňovat, opravovat, udržovat a provozovat historická kolejová vozidla a nemovitosti. Vlastní například motorový vůz M 262.045, malou lokomotivu BN60, lokomotivu T435.0 přezdívané Hektor nebo několik typů osobních a nákladních vozů z různých historických období. Provozuje také symbol posázavské trati, legendární „nulový čtyřkolák“ – lokomotivu 434.0170, kterou mu zapůjčilo Národní technické muzeum v Praze.

„V brožurce informujeme také o tom, co děláme pro turisty a obchodní partnery. Mohou si třeba objednat vlak na zakázku, a to od svatebního až po firemní. Nejčastějšími cíli našich cest je hrad Český Šternberk, Pivovar Kácov, Kutná Hora nebo Vojenské technické muzeum Lešany,“ řekl předseda občanského sdružení Posázavský Pacifik Lumír Běhal.

Členové sdružení založili také malou Zahradní železnici Zásmačka. Prochází několika zahradami v obci Horní Chvátliny na Kolínsku. V pro-

vozu je přes deset let a je vyhledávaným cílem zejména školních a rodinných výletů.

Na pomyslnou jízdu Posázavským Pacifikem zájemce zavede i nové pexeso. „Snažili jsme se ho vytvořit tak, aby nebylo jenom o lokomotivách, ale o celém Posázaví, takže jsou v něm i fotografie jeho dominant, jako hradu Český Šternberk, Pikovické jehly, benešovského depa nebo viaduktu v Žampachu. A aby bylo ještě pestřejší, doplňují ho obrázky železničních symbolů, třeba záchranné brzdy, staničního kamene nebo vodního jeřábu,“ dodal Lumír Běhal.

Vydání nových propagačních materiálů finančně podpořil Středočeský kraj. ♦

Sázavská městská knihovna je v novém

Městská knihovna v Sázavě se přestěhovala do nových prostorů. Nabízí teď nejen moderní prostředí, ale i bezbariérový přístup. Nové prostory vznikly v rámci projektu Setkání nad

kově množství knih už v původních prostorech neměli dostatek místa. Bylo v nich už taky poměrně těsně, protože služeb knihovny využívá zhruba pětina z téměř 4 000 obyvatel města.

„V nové knihovně přibyla navíc zákoutí na „povalování“ a posezení s knihou. Určitě je to ku prospěchu, návštěvníci tady setrvávají déle,“ řekla Libuše Brošová.

Jedna police v knihovně je věnována dílu místních autorů. Prázdnou ale nezeje. Jsou v ní mimo jiné knihy Pavla Kohouta, Michala Viewegha, Vladimíra Tupého nebo Leoše Šedy. Všichni čtyři se zúčastnili také slavnostního otevření knihovny, které se uskutečnilo 8. září. Přečetli na něm ukázky

ze svých knih, například Michal Viewegh citoval z rukopisu svého připravovaného románu Mafie v Praze.

Knihovna nyní sídlí v 1. patře kulturního domu otevřeného v roce 1955. Starosta Petr Šibrava připomněl, že v prostorech, kam se přestěhovala, bylo původně loutkové divadlo, pak se v nich

ale střídali nájemci, kteří tam provozovali mimo jiné restauraci. Kulturní dům teď podle něj opět slouží svému účelu. Kromě knihovny je v něm také fungující divadlo a kinosál. ♦

jt

knihou v Sázavě, na který město dostalo dotaci 1,5 milionu korun ze Strategického plánu Leader. Celkové náklady na rekonstrukci dosáhly zhruba dvou milionů korun a rozdíl financovalo město z vlastních zdrojů.

Knihovna nabízí čtenářům kolem 22 000 svazků. Podle její vedoucí Libuše Brošové pro ta-

Kácovská školní družina v novém

Příjemné překvapení v podobě zcela nově vybavené školní družiny čekalo na začátku to-

hoto školního roku kácovské děti z prvního stupně tamní ZŠ. Prostor, kde tráví čas před vyučováním i po něm, než si je odpoledne vyzvednou rodiče, se díky rekonstrukci a novému nábytku změnil skutečně k nepoznání. Kromě velkého stolu pro kolektivní práci nechybí ani pohodlné pohovky a hrací koberec.

Hlavní objem finančních prostředků na modernizaci

družiny se podařilo škole získat díky zapojení do projektu „Toulky přírodou se školní druži-

nou“. Program, jenž děti povede k zodpovědnému chování vůči přírodě, se totiž setkal se zájmem u Lesů ČR, které se rozhodly věnovat na vybavení prostor téměř 65 tisíc korun. Na vymalování interiéru a další potřebné úpravy přispěli pro změnu někteří místní podnikatelé a firmy, a také obecní úřady obcí Psáře, Tichonice a Zbizuby, ze kterých děti do kácovské školy dojíždějí.

Ve veselé a novotou vonící školní družině děti se svou vychovatelkou hned od prvních zářijových dnů postupně vytvářejí koutek, díky němuž se zábavnou formou seznamují s problematikou ochrany životního prostředí. Dost možná, že svými kresbami, herbáři, výstavkami přírodnin i dalšími aktivitami nakonec pozitivně ovlivní i vztah svých rodičů k přírodě. Návštěvy rodičů i prarodičů jsou totiž v nové kácovské školní družině vítány po celý rok. ♦

Kácov odkrývá svou historii

Po mnoha desítkách let se 21. června tohoto roku podařilo vstoupit do zazděné zámecké kaple kácovského zámku. Prostor svatostánku, který si při výstavbě svého sídla v roce 1734 nechala vybudovat kněžna Anna Marie Toskánská, byl totiž po dlouhá léta zcela nepřístupný.

Kaple byla zazděna ve druhé polovině minulého století, kdy byla podstatná část prostor zámku necitlivě přestavěna na několik samostatných bytových jednotek. Z tohoto důvodu byl také do barokní kaple vestavěn strop, který ji rozdělil na horní (zachovalou) část a dolní část, která byla bohužel téměř zničena. Sondy však prokázaly, že i zde se nacházejí pod vrstvami maleb původní fresky, které lze zrestaurovat.

Horní část kaple o půdorysu 4 x 5 metrů je vysoká pět metrů a zůstaly zde téměř dokonale zachované barokní fresky z první poloviny 18. století. Jedná se převážně o biblické výjevy, například klanění Tří králů či výjevy z bitev. Kaple je také bohatě zdobena sochami andělů, žel značně poškozenými, a původními štuky a malbami ve štukových rámech. Díky své vý-

zdobě vyniká jak prostorovostí, tak i barevností. Památkáři, kteří na podnět místní radnice od jara letošního roku kácovský zámek mapují, připisují autorství fresek z 30. let 18. století baroknímu malíři Moravinnimu. Štuková výzdoba je se vši pravděpodobností dílem umělce Mattonniho.

Prostor kaple je prozatím nepřístupný. Městys však hodlá tuto část zámku otevřít v příští turistické sezóně, kdy by se návštěvníci zámku mohli podívat i do spojovací chodby s kostelem Narození Panny Marie. Zde se uvažuje o výstavě dobových fotografií a pohlednic s motivy Kácova a regionu Posázaví a v dalších prostorách by mohla být nová expozice historických dětských kočárků.

Kácovský zámek získal městys bezúplatně do svého majetku v roce 2008 od Lesů ČR a od té doby hledá možnosti, jak vzácnou památku opravit a využít. ♦

Blanka Hrdinová

Městečko oslavilo 600 let

Výstava fotografií, vystoupení kouzelníka a tanečníků, barmanská show i koncert byly na programu oslav, které připomněly 600 let od první písemné zmínky o osadě Městečko. A bavili se všichni, nejen místní, ale také rodáci. Společně vzpomínali na léta prožitá v malé obci, na společné známé, seznámili se s úspěchy, kterými osada v posledních letech prošla.

Setkání začalo mši pod širým nebem. V místním, nedávno zrekonstruovaném obecním domku, který nyní místní obyvatelé využívají jako klubovnu, pak byla otevřena výstava fotografií

a dokumentů z historie obce. Snímky inspirovaly návštěvníky k diskusím o tom, jak obec asi vznikla a jak se v ní v minulosti žilo.

Výstavu uspořádal kronikář Miroslav Švarc se svými spolupracovníky. Byla rozdělena do dvou částí – od nejstarší historie, která je doložena písemným zápisem z roku 1411 v dvorských deskách Českého království, přes historii panství až k obecní samosprávě. Poprvé bylo Městečko samostatnou obcí v letech 1876 až 1960. Výstava připomněla také ničivou povodeň v roce 1906, vznik místního sboru dobrovolných hasičů

i historii chatařské osady Albatros. Druhá část expozice pojednávala o historii domů a jejich obyvatel.

Z programu si ale vybral každý z téměř 300 návštěvníků, kteří se oslav zúčastnili. Na návsi vystoupil mistr magie, barmanské umění předvedl Martin Batha s kolegy. Děti se mohly projet volským povozem, nechat si pomalovat obličej ornamenty nebo ochutnat dobroty z ekologické farmy Hnutí Hare Krišna. ♦

Sázavský klášter chce do několika let otevřít návštěvníkům své zahrady

Sázavský klášter spravovaný středočeským pracovištěm Národního památkového ústavu připravil projekt obnovy klášterních zahrad. Návštěvníkům a poutníkům chce otevřít místa, z nichž mnohá byla nepřístupná až stovky let. „Většina lidí ani neví, že tady něco takového je, zahrady byly uzavřeny a nemluvalo se o nich,“ řekla kastelánka Slávka Matoušová. Zpřístupnit zahrady by měla pomoci dotace z Operačního programu Životní prostředí. „Pokud se nám ji podaří získat, je reálné, že bychom do tří, čtyř let návštěvníkům některé části zahrad otevřeli,“ dodala kastelánka.

Součástí zahrad je i jeskyně sv. Prokopa, kterou objevil po druhé světové válce sázavský farář Pater Method Klement. Studie její obnovy už byla schválena a nyní se připravuje projekt rekonstrukce a propojení legendárního příbytku mnicha Prokopa s kryptou, kde je jeho symbolický hrob, a s kostelem. S projektem se chce příští rok Národní památkový ústav ucházet o dotaci z Norských fondů. V případě úspěchu by toto místo, které je pro Sázavský klášter zásadní, mohlo být podle Slávky Matoušové do pěti let revitalizováno a zpřístupněno veřejnosti.

Sázavský klášter vznikl na ostrohu na skále nad řekou. Návštěvník se v současnosti dostane jen do části zvané severní zahrada s odkrytými základy románského chrámu z 11. století. „Zdejší

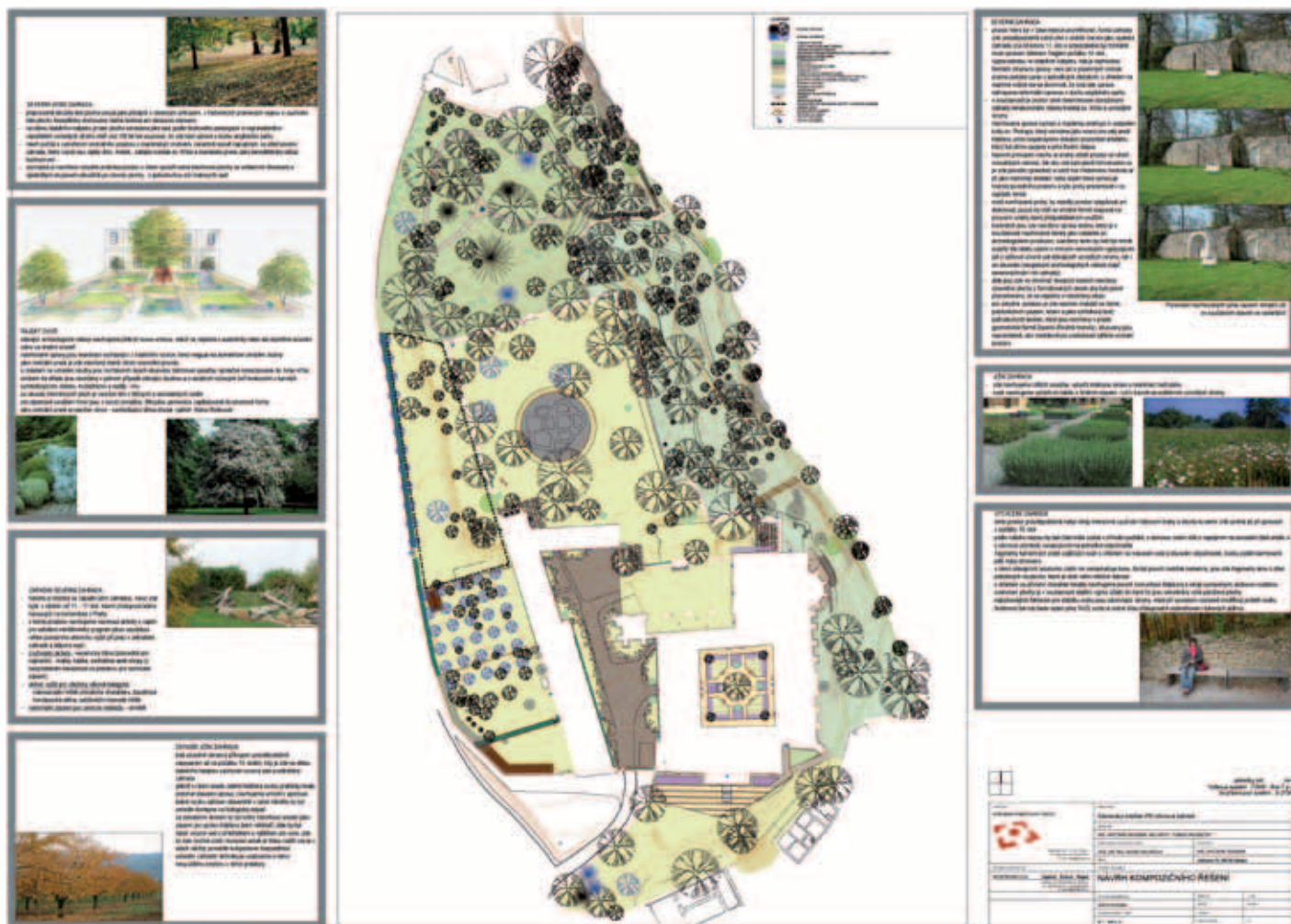
přírodní plochy jsou ale mnohem větší. V budoucnu by se tak lidé mohli procházet cestičkami ve skalách nad řekou, plánujeme tam také malé molo s lodičkami. Chceme otevřít i Mariánskou zahradu, kde je velké množství vzácných stromů,“ prozradila kastelánka. Zpřístupnit chtějí i ovocný sad, kde se v současnosti pasou ovce, počítá se v něm také s dětským hřištěm.

Na rekonstrukci čeká i rajska zahrada, zelený čtverec uprostřed klášterních budov, které je v každém klášteře místem pro tiché vnímání krásy přírody a meditaci, která byla v minulosti krásným a symbolickým prostorem klášterního života. Jeho významnými prvky byla voda a strom, které se sem vrací v podobě studny a jabloně mnohokvěté. Bude zde také velké množství bylin, rostlin a růže ve třech barvách symbolizující ctnosti mnišského benediktinského života. „Bude to nádherný prostor pro zastavení, pohlazení nervů i menší společenské události jako svatby a komorní koncerty. Tento prostor bychom rádi návštěvníkům zpřístupnili do tří až pěti let,“ uvedla kastelánka. Většina zahrad by měla být volně přístupná.

Prioritou chystaných úprav je jeskyně sv. Prokopa a rajska zahrada. S tím souvisí také úplně nová expozice v prostorách kláštera. Expozice by měla návštěvníky seznámit se životem ve středověkém klášteře. Bude se v ní snoubit

všechno podstatné, co bylo pro klášterní život ve středověku typické a je i dnes - místo duchovního dialogu, vzdělání, umění, zdravý a vyvážený život a pohostinnost. Chybět nebude skriptorium (středověká písařská dílna), knihovna, ale ani klášterní lékárna, kde si třeba bude moci návštěvník namíchat mast na své neduhy z klášterních bylinek. Ostatní nápady doplní a rozšíří nabídka kláštera postupně. ♦

jt

Institut pro veřejnou správu Praha rozšířil své služby v Posázaví

Institut pro veřejnou správu Praha rozšířil své služby v Posázaví. K pronájmu nově nabízí své vzdělávací středisko v Benešově. Zájemcům jsou k dispozici školící a konferenční prostory, ubytovací kapacity, stravovací zázemí i prostor pro zábavu a odpočinek, a to především o víkendech a prázdninách. Během klasického školního roku od září do června kapacitu střediska většinou plně využije Institut pro své akce. Ale vyplátí se zavolat a případnou kapacitu si telefonicky ověřit. „Náš potenciál ve vybavení, zařízení, budovách i lidech je vyšší než jak ho dokážeme sami využít. Poskytlo nám to tedy prostor k seberealizaci,“ říká vedoucí oddělení mezinárodních vztahů, marketingu a strategií Aleš Svoboda.

Institut pro veřejnou správu Praha je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem vnitra ČR. Zajišťuje vzdělávání úředníků územních samosprávných celků i zaměstnanců mi-

nisterstev a dalších správních úřadů. Metodicky zajišťuje, koordinuje a realizuje vzdělávání v eGovernmentu. Zabezpečí také kurzy na přání klienta. Kromě kongresového centra v Benešově disponuje také několika učebnami v Praze.

Vzdělávací středisko v Benešově má 11 klasických učeben, dvě počítačové učebny a kongresový sál s kapacitou až 200 osob. Nabízí ubyto-

vání ve dvou a třílůžkových pokojích nebo apartmánech, s možností stravování formou plné penze. Pro svou polohu v blízkosti historického centra Benešova a nedaleko zámku Konopiště je také ideálním místem pro trávení volného času či dovolené. K dispozici návštěvníkům je bufet, multifunkční hřiště s umělým povrchem, sauna, elektronické šipky, kulečník, společenský klub a parkoviště. „Je

škoda, že takové velké a dobře vybavené zařízení není veřejností zatím plně využito. Jeho otevření také této klientele může být regionu prospěšné,“ dodal Aleš Svoboda. Prostory nabízí institut všem, tedy i těm, kteří si u něj neobjednají vzdělávací služby, ale budou si je chtít jenom pronajmout, a to i ke komerčním účelům.

„Naše strategie se pořád vyvíjí. Jednáme také o rozšíření nabídky ubytování. V době prázdnin ho poskytujeme skupinám o počtu 15 až 20 lidí, během školního roku umožňujeme přespaní i jednotlivcům. Hotelové služby teprve rozvíjíme,“ uvedl Aleš Svoboda. Institut nabízí mimo jiné také autodopravu, pronájem prostor pro pořádání výstav a firemních prezentací nebo nakladatelské služby. Podrobnosti o Institutu pro veřejnou správu jsou na www.institutpraha.cz. ♦

Chcete se naučit nebo zdokonalit v cizím jazyce? Zkuste Jazykoffku

**J
A
Z
Y
K
O
F
F
K
A**

Jazykové znalosti Čechů, především mladých lidí, se zlepšují. Jezdí do ciziny, navazují nové kontakty a přátelství v Evropě i mimo ni. Mají proto velkou potřebu dobře zvládnout alespoň jeden ze světových jazyků. Velice často k tomu využívají služeb jazykových škol. Jednou z nich je benešovská Jazykoffka.

„Naše Jazykoffka se zaměřuje na angličtinu, francouzštinu, němčinu, španělštinu, italštinu a ruštinu. Naší výhodou je nabídka rodilých mluvčích, umožňujeme při výuce kombinaci rodilých mluvčích s českými lektory, většinou z řad středoškolských učitelů. Učíme veškeré úrovně a všechny věkové kategorie. Nejmladšímu účastníkovi kurzů jsou čtyři roky, nejstaršímu 62 let,“ říká majitelka školy Mgr. Jana Zemanová.

Největší poptávka po studiu jazyka je

podle majitelky Jazykoffky mezi žáky druhého stupně základních škol a studenty středních škol. „Je příjemné zjištění, že si mladí uvědomují potřebu znalosti cizích jazyků, a že se cizí jazyk učí hlavně pro svou vlastní potřebu,“ dodává Jana Zemanová. „Za deset let, co se výuce jazyků věnuji, se značný zájem klientů přesunul k výuce angličtiny. Zaznamenáváme úpadek zájmu o němčinu. Pomalu se ale vrací ruština. Je to dáno i tím, že firmy začínají expandovat na východ a do arabského světa, kde se ruština běžně používá jako komunikační jazyk,“ dodává Jana Zemanová. Je podle ní škoda, že evropské jazyky stojí na pokraji zájmu. „Patříme do kontinentu, kam patří Francie, Španělsko, Itálie, ale zájem o tyto jazyky je v porovnání s angličtinou minimální,“ konstatuje Jana Zemanová, sama hovořící třemi jazyky s absolvovanými státními a mezinárodními zkouškami.

Jazykoffka svým názvem evokuje skutečnost, že si člověk může vybrat ze dvou variant – buď jazyk umí a pak je „in“, v zahraničí se dorozumí a snadněji najde zaměstnání, nebo je „off“ a má

to v životě o trochu těžší. A Jazykoffka ráda pomůže tento handicap odstranit. Studium je rozděleno na semestry, Jazykoffka však přijímá přihlášky průběžně po celý rok.

V kurzech jsou maximálně čtyři studenti. Mohou si vybrat mezi konverzací, aby si jazyk „odposlouchali“ a rozmluvili se, nebo výuku zaměřenou na gramatiku, kde je cílem zejména získání mezinárodních certifikátů. „Na prvních dvou až třech konverzačních hodinách, které jsou vedeny rodilými mluvčími, mají naši studenti většinou strach a blokádu mluvit, ale všichni se dříve nebo později rozmluví. Jde o to zkusit to, i když se použije nesprávný čas nebo předložka, hlavní je vyjádřit se smysluplně a dokázat popsat, co potřebuji,“ říká Jana Zemanová. Konverzační hodiny zajišťují rodilí mluvčí, čeští lektori se zaměřují spíše na gramatiku a posilují školní vědomosti studentů. Další podrobnosti o této moderně pojeté jazykové škole najdete na www.jazykoffka.cz. ♦

Alena Vrtišková: Nedodržení podmínek dotace může projekt hodně prodražit

Alena Vrtišková má v systému žádosti o dotace ze Strategického plánu Leader trochu nevděčnou roli – jako členka monitorovacího výboru kontroluje, zda žadatelé dodržují vše, k čemu se při přijetí finanční podpory zavázali. A ne vždy je to lehká úloha, přiznává. „Chyby, které při kontrolách odhalíme, okamžitě napraví odhadem 90 procent žadatelů. Mnohdy nás sami žádají o radu a jsou rádi, když ji dostanou. Jsou ale i tací, kteří si myslí, že jsou to jen zbytečné papíry navíc. Nakonec ale stejně dají na naše doporučení, protože by sami sebe vystavili velkému nebezpečí, že by museli v případě nedodržení pravidel dotaci vrátit,“ řekla Alena Vrtišková.

Členkou monitorovacího výboru je téměř tři roky. Za tu dobu se prý nesetkala s případem, že

by musel někdo dotaci kvůli svému pochybení vrátit. „Osobně mě ale rozčaroval přístup jedné žadatelky, která si myslela, že nás nepotřebuje, že všechno zvládne sama. Nakonec se ale ukázalo, že udělala spoustu chyb a s vyúčtováním projektu pak byla velká práce,“ vzpomněla.

„Někteří žadatelé nás vnímají jako kontrolu, která jede poučovat, šikanovat, což není pravda. Musí si uvědomit, že jdeme sice hledat chyby, ale že jejich odstranění jim bude ku prospěchu. Protože hrozí, že by mohli přijít zástupci Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) a říct jim, že všechno dělali špatně, a musí proto peníze vrátit. Kontroly nejsou kvůli nám, ale kvůli jistotě příjemců dotace, že to, co udělali, udělali správně,“ dodala Alena Vrtišková. Její doporučení úspěšným žadatelům proto zní: „Berte nás jako partnery a ne jako ty, kteří stojí proti vám“.

Dotace jsou podle ní obrovským pomocníkem investorů. „Někteří by museli dlouho šetřit, než by se do něčeho mohli pustit,“ poznamenala. Na druhou stranu ale může některé investory od žádosti odradit strach z papírování a legislativy, které jsou s tím spojené.

Většina příjemců dotace podle Aleny Vrtiškové kontrolu chápe v dobrém slova smyslu, tedy čeká od ní pomoc. „Bylo to vidět hlavně na začátku, kdy se projekty rozbíhaly. Někteří žadatelé si nevěděli rady ani s takovými základními věcmi, jakými je třeba zakládání a uchovávání tiskopisů. Papíry měli bez ladu a skladu na hromadě v nějaké krabici. Co by se stalo, kdyby se to vysypalo, raději nedomýšlím,“ vzpomněla.

Monitorovací výbor nejen kontroluje, ve sporých případech se dokáže za příjemce peněz postavit. „Kvůli jednomu projektu jsme se například dostali do sporu se SZIF, který se snažil už odsouhlasenou dotaci zastavit. Podařilo se nám to zvrátit, projekt se realizoval a nakonec byl proplacen. U jednání byl tehdy i jeden ze starostů, kterého překvapilo, že fond může jít proti žadateli tak tvrdě, že se s tím osobně ještě nesetkal, i když byl starostou už třetí volební období,“ popsala Alena Vrtišková. Nedůvěřiví příjemci dotace by proto podle ní měli změnit názor, protože monitorovací výbor „kope“ i za ně. ♦

Zasedání výběrové komise, to byl mnohahodinový maraton a spousta otázek

Zájem o dotace ze Strategického plánu Leader rok od roku stoupá. V zatím posledním, 8. kole, bylo podáno 34 žádostí. Výběrová komise proto neměla jednoduchou práci, a to nejen kvůli vysokému počtu žádostí. Po třech letech se její složení kompletně změnilo, většina členů proto byla úplnými nováčky. Mnohahodinový maraton hodnocení a rozhodování ale zaskočil i ostřílené matadory, kteří už měli s členstvím ve výběrové komisi zkušenosti z předchozích let. Byl tedy letošní výběr něčím mimořádný? Bylo těžké rozhodnout, který projekt vybrat? Co by doporučili pro příští kolo žádostí? Zeptali jsme se na to několika členů výběrové komise.

„Už příjem žádostí naznačil, že jich bude tentokrát hodně,“ řekl Miloslav Půta. Úroveň prezentace při veřejných obhajobách byla podle něj různá, spousta projektů ale označil za průměrné. „Bylo vidět, že tomu někdo dal hodně práce, že tvůrci projektů byli zkušený. Z některých projektů jsem ale cítil, že byly psány horkou jehlou, chybělo jim ‚srdce‘, nějaká nadstavba,“ dodal. Chápe, že třeba opravy hasičských zbrojnic jsou pro obce a města důležité, ale mezi projekty jich bylo moc, takže byly předem odsouzeny k neúspěchu. Miloslava Půtu mrzí, že členové komise si sami nedokázali říct, který projekt se jim líbil nejvíce, aby mu pak dali preferenční body, které mohou v konečném součtu rozhodnout. „Mrzí mě, že toho ‚žolíka‘ nikdo nevytáhl,“ poznamenal.

Pro Petra Šibravu bylo rozhodování docela těžké. „Ne všechny projekty odpovídaly stanoveným kritériím. Navíc jich bylo hodně, takže výběr byl únavný a zdoluhavý. Přimlouval bych se, aby v dalším kole byla hromada projektů rozdělena. Jinak je to pro mě velice dobrá

zkušenost, protože podle metodiky zpracované společností Posázaví o.p.s. se projekt hodnotí s minimální mírou subjektivního názoru,“ řekl. Některé projekty podle něj nad ostatními vyčnívaly, objevilo se i dost dobrých, ale podobných projektů, takže dilema, kterému dát přednost, přece jenom měl.

Naopak Jan Šíma měl jasno poměrně brzy. „Z některých projektů bylo cítit, že byly dělány s chutí a zápalem a veřejné obhajoby mi to potvrdily. Líbila se mi například prezentace Spole-

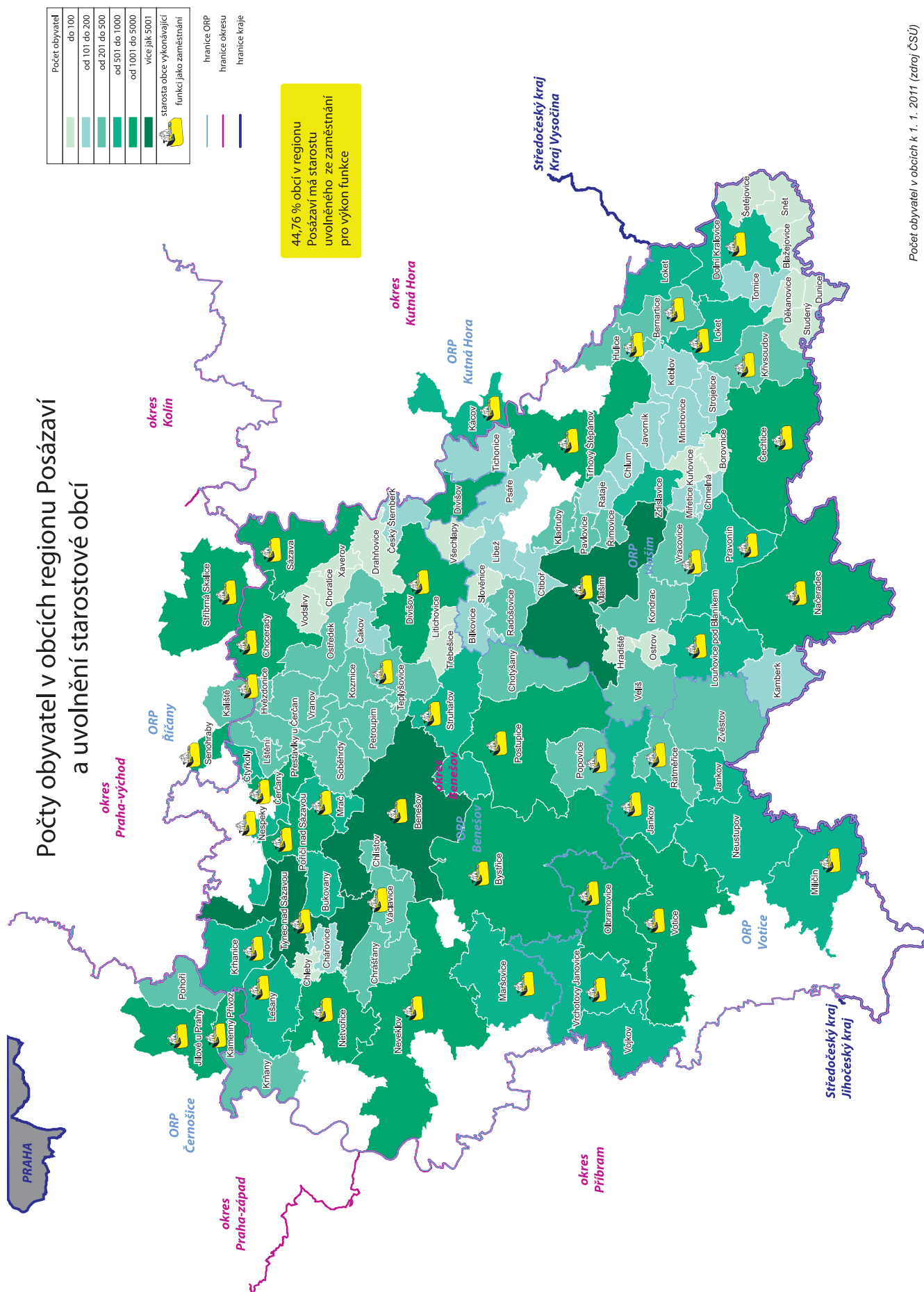
čenského domu Struhařov – bylo to spontánní, pěkné. Uvítal bych, kdybychom příště měli možnost za projektem vyjet do terénu, tedy na místě vidět, jak to tam vypadá a co by tam mělo vzniknout,“ řekl.

Libor Zeman spolupracuje se společností Posázaví o.p.s. od roku 2006. „Mě překvapilo možná jen to, že projektů bylo víc než jindy,“ řekl. Díky daným kritériím bylo pro něj rozhodování

jednoduché. „Jediné moje dilema nastalo v okamžiku, kdy jsme měli udělat čáru mezi projekty, tedy rozhodnout, které projdou, a které ne,“ dodal. I on by příště uvítal možnost seznámit se s projektem přímo na místě.

„Osobně jsem byla velmi mile překvapena tím, jak celá komise fungovala. Ne, že bych obdobným institucím nevěřila, ale červíček pochybností prostě občas zahlodá. Jsem velmi ráda, že v případě této komise bylo vše naprosto korektní, bez jakýchkoliv vedlejších zájmů, prostě jen s cílem vybrat ty nejlepší projekty, a to i vzhledem k přínosu pro celý region,“ uvedla Lucie Krubnerová. Většina projektů byla podle ní velmi kvalitní a rozhodování bylo těžké. „Ale na druhou stranu nám byl dán dostatečný prostor se s jednotlivými akcemi seznámit předem. Přesto jsem byla ráda, že to brímkou nebylo jen na mně. Souhrnem bodů od všech hodnotitelů nakonec peníze dostali dle mého názoru opravdu ty nejlepší. U mnoha projektů nechybělo srdíčko a bylo na nich hodně znát, že byly psány a prezentovány se skutečným zapálením pro danou věc. Jelikož jsem do téměř každé z předchozích výzev nějaký projekt psala, bylo členství v komisi výbornou zkušeností, jak se postavit na ‚druhou‘ stranu barikády,“ dodala. Mnohahodinový maraton zasedání výběrové komise, který skončil hodinu po půlnoci, absolvovala i s dvouměsíčním synem Mikulášem. „Ale díky výbornému servisu Posázaví jsme to zvládli,“ poznamenala Lucie Krubnerová. ♦

jt

Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2011 (zdroj: ČSÚ)